

128.2-

1891.

STANISLAI KONARSKI

E. SCHOLIS. PIIS

OPERA LYRICA

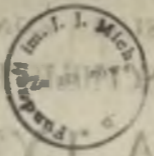
ANNO MDCCCLXVII

Handwritten signature and date: 1767

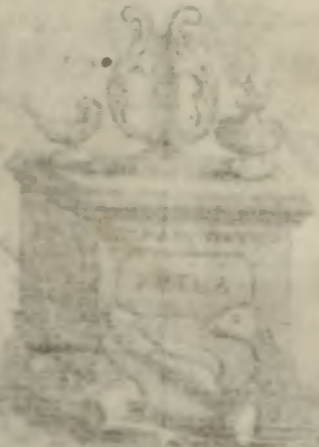
STAVELI I. I. Mich.

E. J. J. J. J.

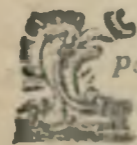
OPERA TYRICA

ANNO 1770

EDITOR LECTORI.

Post deperditas, imo et ab ipso Auctore combustas complures, quas in juvenili aetate conscripserat, Odas, paucas quidem has, quas colligere potui, in lucem edendas neque pro Viris eruditis, sed duntaxat ad juvandam facilius Adolescentibus studiosis earundem intelligentiam, et captum, aliquibus notis eas esse illustrandas censui. Adjunxi his

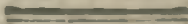
A 2

Sermo-

*sermone Eiusdem duos, et carmen
quod jam fere deperierat, ad Stanis-
laum Poloniae Regem. Vanum id
quidem et prope temerarium esset, Au-
ctores Latinos nostri aevi, priscis illis
Latinae linguae Parentibus, facultatis-
que Poeticas Principibus comparare.
Venusui tamen et styli elegantiam, sim-
plicitatem, ac claritatem, et sententia-
rum gravitatem, si quis fortasse praes
hoc nostro clarissimo Auctore, felicius
propiusque affecutus sit, tuo, lector bene-
vole, iudicio decernendum relinquo.*

Vale.

ODE

O D E I.

A D

IOANNEM Comit. WIELOPOLSKI,
Palatinum Sandomiriac.

De Simulatione hominum.

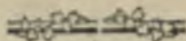

fronte clara cui anienus nitet,
Inraminata candidior nive
Et artis ignorunque tellae
Fraudis, et insipientis
nocendi!

Nec Cerberus, nec bellua centiceps
Nec tam Medulae Te caput igneo

A 3

Ter.

Terrent, et intortos capillis
Eumenidum patieris angues;

Vultus dolosi Te feriet magis
Aspectus, ut qui dulce fluentibus
Verbis, et improuisa lacto
Callidus ore tegit venena.

Aperta vis, et fronte palam truci
Intelus hostis me petat, aut fuga
Subducatur, aut non nuda telis
Objiciam latera, atque pectus:

Sed quem fidelem, quem similem Tui
Putes amicum, qui caueas, vaser
Vel inter amplexus, jocosque,
Exitium dabit innocenti.

Iam non inepte noctis adultera
Somnique proles *) exagitat Deos
Quod ad cor infesti negarint
Exiguam male Di fenestram.

Spleni

*) Momus somno Patre, Mare nocte genitus.

Spleni ²⁾ timerem forsan ego Tuo
 Inter cachinnos, quos Tibi Regia
 Cieret isthaec nostra, risu
 Democriti sapientiores :

Nam tum videres praelia dissonae
 A mente linguae, scilicet infimis
 Summisque certatur, prior qui
 Decipiet, meliusque fallet.

Ut pejeratur! perfida credulae
 Illudit ut pars! brachia brachiis
 Miscentur, osculisque *) feruent
 Ora, genaeque genis cohaerent,

A 4

Et

2) Ne splen prae risu rumpatur.

*) In versu 3 Odae Horatianae: Horatius tertio versus pede vitur fere semper Spondaeo. Sarcinio sufficit vnum Horatii, alterumue exemplum. Ode 3 Lib II. *Sors exitura nos in aeternum.* et Ode 19. Lib. II. *Disiecta non levi rana.* vbi tertius pes est iambus, ut multis eodem tertio pede Iambu vsus fuerit; praesertim cum ita voces sunt positae, ut nihil cantum, sonumque carminis vitent. Hoc sit responsi loco euidem diligenti animo Critico.

Et labra labris, et manui manus
 Inferta, quorum mens odiis flagrat
 Vatinianis, et proterua
 Ira inoduni, seniumque nescit?

Quorum (vetustae si qua fides rei) ³⁾
 Cremes eodem corpora si rogo,
 Se diuidet cinis, malignae et
 Dissilient ab vtrinque flammae.

O more Patrum prisca fides pudor,
 Sanctumque verum, non violabiles
 Nexus amicorum, o beata
 Simplicitas, animi niuesque!

Iuste perosae nos hominum genus,
 Si jam reditis praecipiti fuga
 Ad Astra? jam linquamus et nos
 Fana, laresque lupis, et apris

At fas ⁴⁾ Zagostii sit mihi viuere
 Tecum (Sorores flamina ni secent)

Qui

3) Ethcoelis et Polynicis fratrum infesti cineres in rogo se se separarunt et flammae.

4) Pagus amoenus in Prouincia Cracouiensi,

Qui charus es charis amicis:
E veteri Tibi duxit auro

Natura mores, sparsit amabile
Et toto honestum pectore. Tu mihi
Crederis injuratus ultro,
3) Pace Diis Laribus relicta.

O D E II.

*Vaticinium e Iuuentutis educatione
de futura Republica.*

Discitur mox e pueris Virorum
Indoles: primis meliusque se se
Omne virtutis, vitiique semen
Prodit ab annis.

Scire vis, denis, quis abhinc futurus
Sit 1) status 2) lustris? bona Ciuitatem

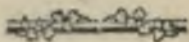
A 5

Fors

5) Non euocando iuramentis Deos lares, per
quos veteres jurabant.

1) Status Reipublicae seu Ciuitatis.

2) Dimidio abhinc seculo, seu 50 annis. Lu-
strum quinque annos tenet.

Fors ³⁾ manet? vel fors mala? lumen molli
Omen ab vngui.

Castra Praefectis, Patribus Senatus,
Curiae ⁴⁾ Confis, pia templa Mystis
Quam bonis stabunt? studiis sagax in- ⁵⁾
cumbe Iuuentae.

Inde mansuri cape fata Regni,
Qualibus pubem sibi format ipsa
Moribus, tales habitura res est
Publica Ciues.

ODE

- ~~~~~
- 3) Fors, fortuna, idem quod fors.
4) Deus consiliorum.
5) Incumbe studiis, id est: quibus rebus se se
occupat Iuuentus.

O D E III.

Ad

*Clarissimos Iuvenes Collegii Nobilium
Varsaviensis.*

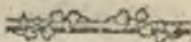
Candidi caetus hominum recentum
Nuperi Cives, animaeque magno
Additae mundo, faculae Promethei
Viuida flamma. ¹⁾

Quod suum Vobis ²⁾ olor ante lethum
Ultimo plectri tenuique nisu
Occinit, sciri, repetique dignum
Discite carmen.

Adsit huc pubes nisi digna Phaebo:
At sacris excelle procul ³⁾ profani.

Prima

-
- 1) Promethei ignem Caelo allatum homines animasse, Poetae canunt.
2) Senex Poeta, canus ut olor. Olores morituros canere, quidam scribunt.
3) Iuvenes profani seu impii a sacro cantu procul este.

Prima res: Dium ⁴⁾ metus esto! prima
Lex Sapientis.

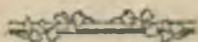
Ni Iouis cautus vereare tela,
Nulla vis legum fatis est. Honos quid? ⁵⁾
Ipsa quid virtus? quid inane vani
Nomen honesti?

Quod ⁶⁾ bonis aequae, quis enim malisque
Abnuat? dum fit scelus arte ⁷⁾ tectum?
Ora nec, felix sine telte crimen
Peruolet vrhis.

Criminis vitam iunat innocentem
Fasque sectari, memores ⁸⁾ paratae
Quae piis sedes, quis in impiorum
Pectora vultur.

Sae-

-
- 4) Dei timor, prima lex hominis sapientis.
5) Honor, virtus, honestum, sine Religione nihil sunt.
6) *Honesti viri nomen, bonis aequae ac malis denegari non potest. Honestas enim est: honoris status.*
7) Honesti sunt homines, quamuis occulte peccent.
8) At qui sunt memores alterius a morte vitae, et vulturis aeternum pectora rodentis, illi vitam innocentem ducunt.

Saeuit arguto fine fine rostro.
Nil erit, nil est ita forte, nil plus
Inque mortales valet, vt futuri
Spesue, timorue.

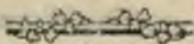
Iuuerit post haec meminisse 9) tantum
Patria felici, Patria beata
Nempe felices licet esse Ciues
Esse beatos.

Laeta libertas vbi? quae salutis,
Patria, spes est, pereunte? Durum 10)
Seruitus nomen! nec habent verendum
A Ioue quidquam.

Pejus, irato, populi proterui
Namque qui leges violent 11) eorum
Impiis Brontes, Steropesque cudunt
Vincula collis.

Serui.

-
- 9) Secunda a Religione res, cuius Iuuenes memores esse oportet, eorum felicitatem, e Patriae felicitate pendere. Vbi enim erit libertas, vbi salus nostra, si Patria perit?
- 10) Seruitute nihil durius, nec populi pejus a Ioue puniri possunt, quam seruitute.
- 11) Brontes et Steropes fabri Vulcani, seruilium vincula cudunt in violatores legum.

Seruitatem non metuis? quid ergo
 Liberum nasci? (pudor et nefas!) quid
 Usque nutriri vetitu ¹²⁾ Tyrannis
 Profuit aura?

Liberis cheu male nata proles
 Ciuibus! Sors o lachrymanda Patrum!
 Cara libertas, quibus empta tanto est
 Sanguinis alueo!

Si tamen vestris fuit ille venis,
 Este virtutis memores Paternae,
 Rebus et jam nunc Patriis, speique
 Viuite magna.

Vos labor, Vos Sparthae imitata ¹³⁾ leges
 Vita, dejectumque ¹⁴⁾ decet vibrato
 Missili crustum, procul et petita
 Poma sagittis.

His

12) Quid nasci, quid educari profuit in Libera
 gente?

13) Durissimae erant Sparthae leges educandae Iu-
 ventuti praescripae, Labor, fames, flagra, etc.

14) In Balearibus Insulis, Matres, esurientibus
 filiis crusta panis et similia jentacula in su-
 bliani trabe ponebant, quae funda jaculone
 dejicerent.

His egent artus studiis, in omnes
 Martios vsus ¹⁵⁾. Potior necesse
 Sit tamen Vobis animique major
 Cura colendi.

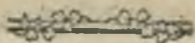
Mira naturae ¹⁶⁾ variumque pondus,
 Atque mensuram, numerosque rerum,
 Hospitem mundi attonitum, nouumque
 Nosse iuuabit.

Proderunt olim cupida retenta
 Mente, per libros meditata ¹⁷⁾ doctos;
 Pace dum belloue, Senator, et Dux
 Grandia promes.

Caeteras at res superet cupido ¹⁸⁾
 Tota dicendi, bonus arte Ciuis, qua
 Audias quondam. Huic studio Tibi do
 Lustra quaterna ¹⁹⁾

Is

- 15) Exercenda sunt quidem corpora ad belli vsus, sed major cura animi excolendi esse debet.
 16) Physicam, et Mathematicam callere, plurimum iuuat Iuuenes, notos mundi hospites.
 17) Lectio librorum iuuat, cum lecta et meditata in consiliis pacis et belli promentur.
 18) At imprimis cupere Iuuenes oportet, ut discant artem, qua boni Ciues esse possint.
 19) Impendant huic studio annos 20.

Is sapit, prudens, is amatur et Dis
 Qui coma leni, ²⁰⁾ teneraque tangi,
 Anteit canos bene cogitatis
 Rebus, et ausis.

Ille mox aptus docilisque, pectus
 Molle virtuti sine lite praebet,
 Et regi, semper facilis, senili
 Se finit arte.

Dura, nec fraeni patiens Iuuenta,
 Immemor, temnensque probe monentum
 Objicit quam se male sana certis
 Mille periclis!

Nonne percussum pelagus ruentis ²¹⁾
 Icaris lapsu? puerique saeuus
 Vos monet casus temere Paterna
 Lora tenentis?

Iani

20) Qui a teneris ita cogitat, ira agit, ut canus.

21) Notae fabulae Icaris, et Phaethontis e nubibus deciduorum ob Neglecta Parentum consilia.

Iam quod extremum moneam: decori
 Anxius, pulchrae, juvenisque famae,
 Colchicis ²² herbis fugit, et magis men-
 dacia peste.

Plus venenosi neque scorpionis
 Horret aspectu, nec abominandi
 Strigilis pluma, neque turpis atro
 Sanguine ranae.

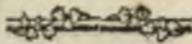
Inscius fraudis, niueusque, centum
 Laudibus praefert, titulisque centum,
 Dicier verus, fideique Cultor
 Inviolatae.

Certa, quam solers imitetur, illi
 Norma: mentitus Phocion in omni
 Nec semel vita. Tamen ille magnas
 Rexit Athenas.

Impu-

22) In Colchide Insula venenosissimae herbae nascuntur.

B

Impudens Lethe pereat lutosa
 Tuscus ²³⁾ exosus, malus et magister
 Principum, praua simulatione,
 Hosteque veri,

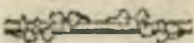
Regias ut qui vitiauit Aulas;
 Qui vafros ac artifices latentis
 Callidos falsi, jubet esse, Regum,
 Vappa ²⁴⁾ Ministros:

Vos ²⁵⁾ Aristides ego, Vos Agrippas
 Curiae Sanctae precor, atque castris,
 Vosque fortes, innocuos, pios, ju-
 stique tenaces

Opto Poscendum tacitis ad Aras
 Rite fumantes precibus, salubre
 Corpus, ut mens et bona sit: benignis ²⁶⁾
 Caetera Pareis.

ODE

-
- 23) Machiauellus origine Tuscus;
 24) Homo nihili, in quo nihil boni, nihil verae
 prudentiae, aut virtutis: qualis Machiauellus.
 25) Summus et justissimus Ciuum Atheniensium.
 Agrippa Augusti Octauii Sapiens optimus-
 que Minister.
 26) Ut Parcae benignae, quam diutius fieri potest,
 vitae stamen conseruent.

O D E IV.

A D

ADAMVM STANISLAVM
GRABOWSKI,

Principem Episcopum Varmiensem.

*Mala belli Prussici, esse irae Coelestis
effectus.*

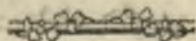
O qui labores tutus inutiles,
Aestusque ponti e littore contuens,
Casus volubilisque tecum
Ipse vices meditare fati:

Qui nunc Britanno, nunc Domino maris ¹⁾
Parere Gallo ²⁾ caerulea conspicis:
Liberisque binarum recentes
Parta ³⁾ Semiramidum trophaea.

B 2

Nou

-
- 1) Nunc maris victorem Gallum, nunc Britannum conspicis.
 - 2) Caerulea Poetis, idem quod maria, quae caerulei sunt coloris.
 - 3) Binae Semiramides duae Imperatrices Romana, et Russiae. Semiramis Assyriorum Regina foeminarum celeberrima.

Non sectus ⁴⁾ aequè quos tremuit, et colit
 Orbis thronos tres, Regnaque maxima
 Metire, fabuloque ⁵⁾ campos
 Et Patriis steriles arenis.

Emersit illis, et caput extulit,
 Vnita quem vis foedere triplici
 Non terret, Alcides ⁶⁾ proteruus
 Geryonem nihil ut minacem

Expauit: etsi mole tricorpoream,
 Qui solus, instar centimani ⁷⁾ Gigis
 Se diuidit partes in omnes
 Vndique ⁸⁾ Lynx, et acutus Argus:
 Nunc

4) Quos orbis non aequaliter inter Principes sectus ac diuisus colit Thronos tres, et Regna maxima metiaris ex vna parte: notum est: tria magna imperia arma iunxisse contra Regem Borussiae. Austriacum, Gallicum et Russicum.

5) Alia ex parte metiaris Marchiam Brandeburgicam totam fabulosam, quae Veteribus scriptoribus vocatur Arenaria S. R. Imperii. *Sabloniere du St. Empire.*

6) Hercules ita dictus ab Auo Alceo Geryonem Regem Hispaniae, quem fabulae tricorpoream memorant aggressus.

7) Gigas Briareus centum manuum.

8) Lynx visu animalium acutissimus.

Nunc ense prudens aggreditur pari,
 Cauto retrorsum nunc resilit pede:
 Et perdit, et refert amissas
 Ancipiti sibi Marte palmas.

Quot faederatis, quamque potentibus
 Pugnatur armis? illum aries⁹⁾ stupet
 Iam quintus ut bello recentem
 Cingi Equitum, Peditumque nimbo?

Quorumue Regum? quotque superbiae¹⁰⁾
 Insultat? ipsa caede ferocior:
 Vnus, nouo sceptro,¹¹⁾ manuque
 Imperiis tribus hostis impar?

Quin ille dena clade animosior,
 Majore semper castra quatit metu,
 Victusque Victori timetur:
 Ut metuenda cruore viso.

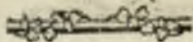
B 3

Pyrrhi

9) Ver quintum, cuius signum aries.

10) Superbiae potentiae, Virg. Late Regem belloque superbum, id est potentem. Horatius:
Quaefitam meritis fame Superbiam: id est:
 tamam et gloriam.

11) Regum Europae Rex Borussiae penultimus.

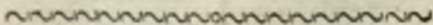
Pyrrhi Pelidae ¹²⁾ terribilis bidens
 Aut qualis ¹³⁾ ictus cuspide, plus adhuc
 Ferocit, ac immane rugit
 Rex nemorum, nemorisque terror;

(Et nŕ ruentis sifteret impetum
 Cunctator ¹⁴⁾ vnus non superabilis)
 Daturus horrendas per arua
 Proxima, perque remota, caedes,

Ter ¹⁵⁾ qui et ministram fulminis alitem
 Expertus, vngueisque implacidos, noua
 Nec ante vulgatas per artes
 Bella, nouos meditatur ictus.

Aut ille tandem vincet, et vltimus ¹⁶⁾
 Ridebit (vt quae sera dies vehit,

Latent

12) Pyrrhus, Rex Epiri, ex Peleo et Ioue genus ducens, contra Romanos armauit Elephantes, Elephas est duorum dentium viso colore rubro vel sanguine exasperatur.

13) Leo.

14) Daunius inuictus Imperator Austriacus.

15) Tribus insignibus victoriis Russorum fractus. Imperii Russici insigne Aquila hiceps.

16) Prouerbiŕ gallicum: *Celui rira bien, qui rira le dernier.*

Latent in incertis) aut si

Dīs placet (et moritura vates ¹⁷⁾;

Cassandra, si quod praecinuit malum

Omen Borussis occidet, occidet

Sed strage, quā textit, tegetque

Innumeros prius ille campos.

O mallet enses jungere ¹⁸⁾ Noricos

Et Roxolanos ¹⁹⁾ ille suis, truces

In Thracas, attritisque lunae

Cornibus ²⁰⁾ Odrisiae ²¹⁾ Eōis.

Regnis, et ²²⁾ Vrbi, demere compedos

Quam Christiana pube, mapalia,

Patresque grandaevos, et olim

Iam ²³⁾ steriles spoliare Matres!

B 4

Non

17) Cassandra Priami filia Vates Trojana, quo nomine hic appellatur Mater Regis Borussiae, quae ante obitum, vulgo narratur male ominata fuisse de exitu belli praesentis; Omen tamen vel nullum, vel falsum fuisse belli euentus ostendit.

18) Austriacos.

19) Russos.

20) Odrisiae, Thraciae, Turcae, idem est.

21) Orientalibus Eos Aurora.

22) Byzantio, nouae Romae seu Constantinopoli.

23) Effatus, senes, et iam pridem pariendo non idoneas.

Non ergo coeli vindicis esse rem
 Putes? aut nostri in generis necem
 Non facua conuiuere fata?
 Quot jugulis eget expiari,

Quo victimarum sanguine proli
 Impurus orbis? credo ²⁴⁾ Diespiter
 Offensus iratusque dum igni
 Nubila diuideret corusco,

Certos aquarum rumperet alueos,
 Montes abyssis, et pelagus solo
 Misceret, illinc inquinatos
²⁵⁾ Turpe thoros, simul inde spretas

Vlturos aras, et Themidis ²⁶⁾ fugam,
 Hanc ille belli perpetui facem
 Incendit in caput Nepotum
 Prorsus auis sceleratiorum:

Quibus,

24) Diespiter, Iupiter diei vel Deorum Pater cum fulmina jaceret.

25) Irreligionem, luxuriam et injustitiam vlturus Iupiter.

26) Nota Themidis seu Astreae e terris in Caelos fuga.

Quibus, nefastos Religio jocos,
Et thara risus ²⁷⁾ Sardonios inouent,
Qui templa vel temnunt supremi
Caelicolumque hominumque Regis;

Vel si frequentens visere ²⁸⁾ fornices
Cellasue tenarum, oppido crederes,
Qui nosse se testantur, ²⁹⁾ inter
Nectaris ambrosiaeque ripas

Diuos beato diffluere otio,
Incarios nostri, a quibus audias:
³⁰⁾ *Si sit Deus quisquam? reliquit*
Res hominum Regit omne casus.

Semenque brutis, ac animis idem est
Et finis idem. Sic vetitum bonis,

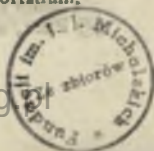
B 5 Sperare;

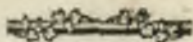
27) Sardonius seu stolidus absque causa risus a
Populis Sardoniis.

28) Fornices loci impuri, a quibus fornicariae
dictae, lenae, mulieres ibidem praesides.
Aduerbium *oppido* ideam quod multum vel
penitus significat.

29) Philosophi Epicurei, qui testantur. Superis
nullam curam esse rerum mortalium.

30) Sermones impiorum de Deo.

Sperare; sic impune pravis
Omne nefas licuit licetque.

Astraea terris iussa nocentibus
Exesse, jus et flagitio datum.
Risitque Praetoris ³¹⁾ Secures
Culpa ferox. Scelus omne tutum est.

Metum Deorum, testa ³²⁾ lanugine
Exemit aetas, jam bene crimini
Matura nec rudis struendi
Innocuae ³³⁾ pedicas puellae.

Iam nuptiis nil prorsus inest sacri.
Iurata flocci Numina, nec faces
Horrec vel incestas adulter,
³⁴⁾ Hercyniae cui more Syluae

Fas est solutis viuere legibus.
Caelestis haec non ira ³⁵⁾ piauerit?

Hoc

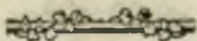
31) Praetoris seu cujusuis Iudicis.

32) Lanugo pili primum succrescentes mollesque
in barba Iuuenum.

33) Pedicae, quibus pedes capiuntur, pedicas
struere, est insidiari.

34) Hercynia Bohemica sylua pto quauis alia
more syluae, more belluarum.

35) Piare, expiare, eluere, idem est.

Hoc fonte ³⁶⁾ profluxere clades:
Inde grauis mala longa belli.

At nos profano, tela Deum, fera
Temnemus aufu progenies? Ioui
Infesta jam dudum propago?
Dura trucis soboles ³⁷⁾ Typhaei?

Densis Olympus fulminibus ruat!
Pudor fateri nos vetat impius,
Ictus ab vltici Tonantis
Ire manu, pluuiasque flammam

Fas sint scelestis talia. Numini
Nos rite sancto ³⁸⁾ farre litabimus
Iraeque, quae procudit enses,
Ter placido faciemus ³⁹⁾ Agno.

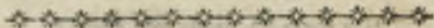
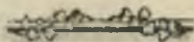
ODE

³⁶⁾ Ethnicus quoque Poeta idem fassus est: *Faecunda culpa saecula, nuptias primum inquinare, et genus, et domos: hoc fonte derivata clades in Patriam populumque fluxit.*

³⁷⁾ Fera progenies Typhaei, qui primus Gigantum, bella Ioui mouit.

³⁸⁾ Pane Eucharistico.

³⁹⁾ Vitula, haedo, agno, facere, est idem quod sacrificare.

O D E V.

AD

VENCESLAVM RZEWVSKI,

Palatinum Podoliae, Campeſtrem Exer-
citus Ducem.*De infracto Regis Auguſti III. rebus
aduerſis animo.*

Prinſipis Cari (deceſt hocce nomen
Optimos Regum, Patriaeque Patres)
Prinſipis Cari, mala, qui miſertus,
Vt tua ſentis.

Cui ſalus Regis, cui vita Regis,
Eſt ſalus Regni, populique vita.
Si quid, Auguſto, metuis finiſtri
Forte? videsne?

Qualis *) Aegaei decus, alta rupes,
Objicit ſaeuo latus omne Ponto;
Et minas Euri, procul et furentes
Deſpicit vndas?

Flu-

*) Alta quaecunque rupes in mari Aegaeo orientali proſus immora (i) Rupes.

Fluctibus tunfae quatuntur, illa
 Prorsus immota, pereuntque naues
 Glutiant rictu patulo pifolae
 Corpora ²⁾ Phocae.

Aeolus claustris volitans apertis,
 Mifceat terris pelagus, quieta ¹⁾
 Profpicit, motis titubare ripis
 Funditus vrbeis,

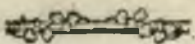
Mugiant nubes, grauis ira Caeli
 Feruidos igneis jaculetur, illa ³⁾
 Creber, illaefa, refilit caduci
 Fulminis ictus.

Robur inuictae folidaeque mentis
 Tale Dis debet, quoties iniquae
 Sortis, Augustus petitur malignis
 Vndique totis.

Densus

2) Phocae belluae marinae voraces pelle pilofa
 inftar canum teftae.

3) Ab illa rupe illaefa creber fulminis caduci
 ictus refilit.

Densus absumptam populante flamma
 Obruit Dresnam cinis, vrbiumque
 Gemma pulchrarum cadit! (Onefastas
 Militis iras)

Ille deletae Patriae superstes
 Horridi spectat mala longa belli
 Major Anchise, Priamoque fente
 Rudera Trojae.

Pectus haud illi tamen aere fufum,
 Regiae cladem, populi domusque
 Sentit, vt fas est, tener vt Maritus
 Vt Pater et Rex

Patrii damnum graue Principatus
 Triste, captiuae, simul vrbe capta,
 Coniugis funus: sobolisque sanctae *)
 Pignus ademptum,

Ille

*) Non longe post mortem Reginae Mariae Io-
 sephae Austriacae Annae Regina Hispaniae
 Regis Filia obiit.

Ille sed, volui bene cuncta, Diuum
 Lege, coelesti meditatus, omnem
 Fronte tranquilla placidaque fati
 Excipit vnam.

Ordinis gnarus, sapientiaeque,
 Conditum nutu moderantis Orbem,
 Se sinit duci, facilemque jussis
 Omnibus aptat.

Ille non rebus tumidus secundis
 Non et aduersis minor est. Vtraque
 Prosus ⁵⁾ Hussaci Ducis instar, aequae
 Sorte beatus.

Ille quem nullis pauidum ruinis,
 Quem sui semper similem, videbit,
 Si ruat certis propriisque motus
 Sedibus Orbis.

Regis exemplo sapienter et nos
 Iuuerit, quosuis ita ferre casus
 Et frui longa, Pyliosque in annos
 Sospite vita.

Alea

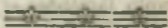
5) Iob. Vir de terra Hus.

Alea immutabilis est Deorum
 Iacta quae de me fuit. Inque Caelo
 Fixa de nobis semel, addo nunquam 6)
 Interituris.

Saepe mortales inopina terrent.
 Inferos feri penitus futuri
 Sed Deus, quae principio carente
 Sanxit ab aevo.

Quae sub aeterna latuere nube,
 Tempus evoluit veniens, diesque
 Quidque Di quidem statuere prae fectis
 Detegit hora

Sed tamen si nunc male, non deinceps
 Sic erit semper male. Luci opacum
 Cedit. Instat ver hyemi, corusco
 Mite serenum.

ODE

6) Quae in Caelo semel stata sunt de nobis, ea ego addo rebus, quae nunquam interire, seu quae nunquam nos praeterire possunt.

O D E VI.

A D

V A T E L V M.

Doctissimum de Iure Gentium Scriptorem.

Saxoniae desolatae calamitates.

Regibus, Musisque, Vatele grate:
 Solius penna metuente falsi,
 Saxonum, contra Ducis arma summi
 Iura tueris ¹⁾.

Audii primas docuisse leges
 Nube deuectam populos Mineruam!
 Te, tuos Ciues, hominumque late
 Te genus omne,

Quod licet, quod non licet, edocente,
 Ipsamet per Te erudiisse gentes,
 Et tuo, natura, videtur ipsa,
 Ore locuta.

Vi

1) Bello durante cum Rege Prusso pleraque pro
 Saxonie scripsit.

C

Vi sed iniustae, modo fas et aequum,
 Pacis et belli sacra jura quid sunt?
 Dat suo terris documenta, tristi
 Misnia fato.

O Vidikindi populosa Regna! 2)
 Imperi sedes, meliorque pars, et
 Roma quam dudum peperisse magnos
 Sensit Othones 3).

O et a faxis male nuncupata
 Fertilis tellus! cui nec Tarentum 4)
 Vberem glebam, neque disputet Cam-
 pania felix.

Artium mater: quid enim repertum,
 Callidis 5) Gallis, Italis, Britanno?
 Impigrum quod fors latuit? quod acrem
 Saxona fugit?

Fons

-
- 2) Vitigindus, celeberrimus Dux Saxoniae, Carolo magno Imperatore.
 3) Quatuor Imperatores e Domo Saxonica.
 4) Vrbs magnae Graeciae in Calabria Regione fertilissima.
 5) Scientibus, peritis, sagacibus.

Fons opum, multis, medio sub axe,
 Ditibus terris populisque, frustra
 Invidendarum: careas licet si
 Gange, Tagoque.

Sed quid haec Musae memoratis atrae?
 Hoc fuit nuper, fuit hoc beatum
 Ilium ⁶⁾ nunc est rogas, ac arena
 Andabatarum ⁷⁾

Barbaris quid nos melius? ferinis
 Quidue Centauris, Lapithisque? ⁸⁾ Plures
 Edidit strages ubi? plus an vsquam
 Saeuuit hostis?

Oppidis dudum, vacuisque pagis
 Parte centena, cupidus, vel ipsum
 Martiae pubisque laboriosae
 Tollere semen.

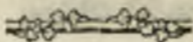
C 2

San-

6) Arx Trojae Regia.

7) Gladiatores, seu populi, qui clausis oculis digladiabantur.

8) Centauri, medii homines, medii equi, Lapithae, populi Thessaliae bellis, continuis caedibusque clari.

Sanguinis jam bis duodena caedes
 Miscuit tantum vel humo vel vndis,
 Sera vix diras reparare clades
 Possit vt actas.

At nec vnus sat erit quieti
 Otium saeculi, sinuosus Albis 9)
 Prillino flori bene restitutas
 Spectet vt vrbes

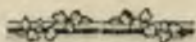
Omnibus tetrae cecinere Parcae
 Terminum Regnis. Sua jam peracta
 Fata sunt istis, caucum relictis
 Imminet vrna.

Omnibus fors haec metuenda. Nam quis
 Eximat duris vicibus vel vnam
 Gentium, vultus variante Luna
 Inferiorum? 10)

Hae

9) Fluvius Saxoniae infra Hamburgum in Oceanum influit.

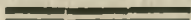
10) Gentium quae sunt infra Lunam, vultus continuo, variantem.

Hae cadunt, his mox aliae resurgunt
Fortiores alterius ruinis:
Quae nouis cedent: neque parcat istis
Scrius aeuum.

Fallor? an quisquam melior Deorum,
Augurii Vatem monuit sinistra?
Spes bonas laeuo ¹¹⁾ tonuitque Caelo
Lactius omen?

Mercium sedes et amica Musis,
Tempus ut saeuo fuit ante belli
Copiae. Sic post erit, audietque
Lipha cornu.

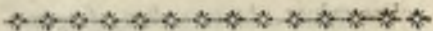
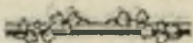

C 3

ODE

11) Auspicia faustiora erant e laeuo, quam e dextro latere Caeli. Lactius omen tenuit, seu intonuit nobis spes bonas.

O D E VII.

In illud Poetae

Si vis nubere, nube pari.

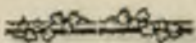
Cum

ADAMVS, Dux in Klewan et Zukow,
 Princeps CZARTORYSKI, Generalis
 Terrarum Podoliae Praefectus, ELI-
 SABETHAM Comit. de FLEMING,
 Supremi Mag. Ducatus Lithv. Thesau-
 rarii Filiam, sibi connubio felici
 jungeret. 1761. d. 19 Nov.

Et pares secum sociare dextras,
 Et pares inter similesque, sacris
 Nuptiis, gaudent hilares adesse
 Dique Deaque.

Sorte quid fausta, meliusque lectum
 Par ut est istud? quod vtrunque jures
 Inuicem natum sibi, grande feri
 In decus acui.

E

E Iag -ellonum serie vetusta,
Si Ducem clarum traho? par origo
Ex Auo, Nuptae: propiusque se fons
Diuidit idem ¹⁾.

Parte jam quantum thorus ex vtraque
Splendeat? quali radietque luce
E Sieniauitis, Lubomiriisque
Valsteniisque?

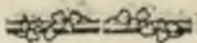
Baltici quondam Domini potentes
Littoris, quanto, veteres Flemingi ²⁾
Nomen illustrent, thalamosque Sponsae
Lumine? spectro.

Quaeue fortunae coeunt in vnam,
Cerno priuatos superare census:
Ipse sed nouit Plutus, haec, an ille,
Ditior Haeres?

C 4

Hic

-
- 1) Duces Czartoryscii Magnus Cancellarius
Lithuaniae, et Palatinus Russiae Fratres ger-
mani hujus Filius Princeps Adamus, illius
ex filia Nepris Elisabetha Flemingia.
 - 2) Flemingorum Comicum familia potens et il-
lustris in Pomerania.

Hic opes, aetas, genus, et venustas,
 Mutuo certant, parilisque virtus.
 Dona naturae, simul et magistrae
 Palladis artes.

Diua nec Latona ³⁾, Parens, jugandae
 Anxiam quae das operam iuuentae,
 Lectius quidquam numeres, perenni
 Faedere junctum.

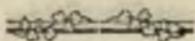
Candidum spectes animum, probosque
 Si Ducis mores? Sapientiamque
 Praecocem, Gallis, Italisque miram, et
 Vsq̄que Britannis

Si canant (vt nihil cecinisse Musae
 Verius possunt) Patriae decus, Dux,
 Spes, amor Gentis, Populi voluptas
 Deliciumque?

Spiritu si raptus Apollinari,
 Praescius feri penitus futuri, è
 Rupe Parnassi, hoc sine fraude, Vates
 Praecinat omen:

Castra

3) Latona Dea apud Veteres Connubiorum.

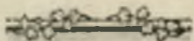
Castra majori Duce, nec Senatus
Patre clarescet sapientiore,
Nec Themis Conso, meliore nec Res-
publica Ciue

Approbant carmen, sed idem sonoro
Replicant plectro Aoniae Camoenae
Ac Viro dignae, super astra tollunt
Numen Elifae.

Gratiis nil jam superesse ternis
Nilque Pandorae superesse jactant,
Quo nouo possint decorare celsam
Munere Nuptam.

Quippe Iunonis, Veneris, Mineruae
Esse decantant opus absolutum
Prorsus o tali nisi, talis Vxor,
Digna Marito!

Deligunt Dî, quos cupiunt iubentque
Esse felices. Male caecus vnit,
Quae Puer connubia sempiternus
Iupiter odit.

Disparis teninit: paribusque, prisco
 Stamen ex auro (nitueret quali
 Saecula Saturni) jubet arte cautas
 Ducere Parcas.

Nos Patri, purum: niueoque tectum
 Farre bisseña vice, pluriesque,
 Nescium mortis, feriemus Agnum,⁴⁾ et
 Semper eundem;

Fertili frugum pecorumque terra,
 Messibus Vos et heet ut trecentis,
 Sospites, saluos: *) similique faxit
 Prole beatos.

ODE

4) Christum sub speciebus Eucharisticis.

*) Hoc idem fauste precatus est Benedictus XIV.
 Adamo Principi sibi plurimum dilecto: Redi care
 Princeps in Patriam tuam felix: nube auspicato,
 et Te tuosque simili Tui prole fortunatos redde.

O D E VIII.

A D

IOSEPHVM de Prussis Principem
IABLONOWSKI,

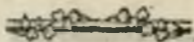
Palatinum Nouogrodensem, Equitem
S. Spiritus,

sermone cum Eo habito,
*de Patriae Libertatis incuriis, et
proditoribus.*

Si Te sollicitum tuæ
De fatis Patriae saepe quatit metus
Si rebus, prout assoles,
Prudens, Imperii Sarmatici times,
Heroum Soboles, auis,
Princeps ac Atavis edite fortibus,
Segni Pieridum choro ¹⁾

Lin-

1) Linquamus, ut otiosae Musae cantent ludicra
et dulcia, nos et ipsa monet, barbiton, seu
lyram tristem sumere, et plectrum flebile,
quod vel durissimum, ut aes triplex, pectus
in planctus soluat, si verum est, quod can-
tu lyrae Orpheus scopulos molliuerit, et
Eurydicen ab inferis reuocauerit.

Linquamus tenerae ludicra tibiae,
 Et dulcem strepitum lyrae.
 Nos res ipsa monet, barbyton asperam,
 Et trilem grauibus modis,
 Ac plectrum potius fumere flebile,
 Quod vel pectoris aes triplex
 Soluat, si scopulos molliit Orpheus
 Si praedam tulit inferis.
 Aures carminibus pandite, vos queis
 Libertas nihili Patrum:
 Tanto quae Proavis sanguine constitit
 O Ciues male Liberi!
 Donum, binae ²⁾ opibus ditius Indiae
 Quo majore carent Dii,
 Donum, quo melius nullum homini datum est
 Vltro perdere? quis furor?
 Quidquid reptat humi, vel secat aera
 Aut ludit tepido mari,
 Deuitat pedicas, rete fugit, capi,
 Ac esse alterius, timet.
 Auceps viminibus texat vt aureis
 Et gemmis caueam, vafer,

Mellitas

2) Orientalis in Asia, Occidentalis in America.

Mellitas Arabum figat arundines, 3)
 Si quid suauius et thymo:
 Auro quippe nitens vndique, liberam
 Intus, carcer, auem trahet?
 An Istructam Pario 4) in marmore Regiam,
 Quoquo vult volucris vaga
 Campis aereis, et nemori suo, et
 Vasto praeferet aetheri?
 Includine finet, se crate ferrea
 Vltro, magnanimus leo?
 Sessoremne suum sponte feret, libens
 An fraenos equus induet?
 Non inuisa cui sit sua seruitus?
 Taedet vos nisi, liberos
 Natos esse? piget vos nisi originis
 Nolentis dominum pati?
 Vos? Vos Sauromatae? olim genus inscium
 Et Romae et Capitolii? 5)
 Clari posteritas inclyta vos Lechi?
 Nam quid? (proh pudor et nefas!)

San-

3) Ex quibus in Arabia Felici dulcis succus exprimitur.

4) Ex Paro Insula Archipelagi.

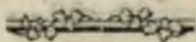
5) Qui nesciitis Romam et Capitolium. Nam Sauromatas nunquam Romana potentia vicit:

Sanguis Patricius non facis immemor,
 Quo non exitium Tibi?
 Quo non vincla pares? Serius, ocyus,
 Damno non reparabili,
 Pulchro jure Patrum degener excides:
 Seruilisque probrum notae,
 Venalis, timida fronte, geres nepos
 Tennat quem generosior ⁶⁾
 Cui quaesita neget Phyllis et oscula,
 Dedignata Virum, cui
 His contumeliam vocibus exprobret:
 Quid vecordius? ipsemet
 Ortus liber; Aus ac Ataus Tuis
 Seruos, quos paries, dein
 Addes? mancipiis tu caput et parens?
 Tradant quae Domini truces

Post

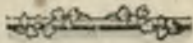
6) Quem Phyllis, seu cara Vxor nata libera, dedignata vt Virum seruillem contemnat, cui oscula neget, et in his vocibus contumeliam exprobret: O Vir quid Te vecordius, quid miserabilius, qui, cum sis natus liber, fecisti te mancipium, vt parias ex Te seruos, sisque Caput et Parens nasciturorum mancipiorum quae tradant Augusti Neronibus, vt est, boni Principes Tyrannis. Boni enim Principes, vt Cyri, Titi, Aurelii rarissimi sunt.

Post se se Dominis asperioribus?
Augustique Neronibus,
Cyri namque, Titi aut Aurelii, quoti?
Heu! quo praecipitem trahunt,
Imprudens quereris, fata Polone te?
Quid frustra immeritos, leuis
Insectare Deos? dic peto sanius
Quo me ducit in horridam
Libertas temere versa licentiam!
Legum nomen inutile?)
Nequaquam regimur legibus, vt mali
Nos leges regimus. Tamen
Exleges populos dicere barbaros
Fas est, et pueris licet.
Priuatæ cuius tantus amor rei,
Vt vel perniciæ suæ,
Et fasces et opes quaerere Patriæ,
Profit Ciuibus impiis.
Nil illis Patriæ, nil Reipublicæ
Vsquam nomine inanius:
Riderique potest, qui memoret, sua

Pro

7) Deplorat legum contemptum extinctumque
amorem Patriæ, quo Romani et Graeci tan-
topere suam Patriam prosequébantur.

Pro roma cupidos mori,
 Brutos et Decios, et Fabium genus;
 Aut qui, nil nisi gloriae
 Virtutisque avidos, caetera pauperes,
 Prae Persis opulentibus
 Laudet Spartiatas, et Lacedaemona.
 Aethraeae ⁸⁾ quid ego fugam?
 Impunem scelerum quidue proteruiam?
 Taeta Altaria Iudici
 Perjuro? immemori fulminis et Iouis?
 His Vrbes periere tot!
 Haec tristem minitant gentibus exitum.
 Cudunt implacidi Dij
 His in genua graues libera compedes.
 Iam quid certius! vltimum
 Si non exitium nunciet oscines ⁹⁾
 Regno fatidicus? cui
 Desunt arma foris? consilium domi?
 Si Vates cecinit bene,
 Vis consilii expers, mole ruit sua
 Et quidquid viguit, perit.

Sed

⁸⁾ Deplorat Aethraeae, seu Iustitiae exilium.
⁹⁾ Aus auspiciam ore faciens.

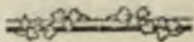

Sed jam rauca ¹⁰⁾) mihi fila prementibus
Respondent digitis: diu
Tensae, languet iners et Citharae sonus
Nec tantum mihi flaminis ¹¹⁾
Princeps, quanta tui vis calami. Tuum est
Cunctis scilicet artibus.
Doctas addere res et noua lumina
Nullum ferme genus tuis
Intactum studiis. Tu Zoroastre ¹²⁾ tu
Archimede Magistro, iter
Astrorum sequeris et vaga sidera.
Tu rursum cupidus, vias
Naturae ac animi scire reconditas
Stoae ¹³⁾ Teque Platonis

Misces

-
- 10) Sed jam mihi fila lyrae rauca: nec bene respondunt digitis prementibus.
- 11) Neque tantum mihi est Spiritus o! Princeps quanta vis inest tuo calamo, qui in omni genere multa docte scripsisti.
- 12) Zoroastres Bactrianorum Rex astronomiae peritissimus Archimedes Syracusanus celeberrimus Astronomus.
- 13) Porticus Athenis celeberrima Paecile dicta, in qua Zeno Auctor stoicae sectae Philosophiam profitebatur. Stoa vox graeca non latina.

D

Misceſ diſcipulis, et Samii ſenis ¹⁴)
 Iam vel lucida Sardonix ¹⁵)
 Vel gemmis facies eruta Caefarum, ac
 Nummis, quae nitet aureis,
 Aut incifa notis marmora publicis
 Noſcendi te auidum mouent.
 Prifci cura tenet te quoque temporis
 Et nunc cautus origines
 Regnorum dubias, et variam vicem
 Scrutaris modo poſteros
 Majorum titulis, et ferie mones,
 Quoniam ſanguine ſint fati.
 Per te vita redit fortibus et bonis
 Poſt mortem Ducibus: Viros
 Et penna reuocas immeritos mori:
 Quorum pro Patria datae
 Ingentes animae, pulchraque vulnera,
 Virtutem melius docent,

(Tor-

14) Pythagoras e Samo Inſula oriundus.

15) Laudatur Princeps a rariffima colleſtione veterum gemmarum cum vultibus Caefarum, et aliorum Heroum a cognitione Veterum inſcriptionum, a ſtudio Hiſtoriae a Genealogiis Principum Poloniae Familiarum editis, a vitis Imperatorum Polonorum deſcriptis.

(Torpentem penitus, si stimulo caret)
 Exemploque potentius
 Incendunt veteris pectora frigida
 Libertatis amore, quam
 Alterna gracilis fultula cum Lyra.

O D E IX.

*Execratio in malos Cives, proditores-
 que Patriae iacta.*

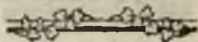
Caelo tonantis iusta Jouis manus
 Centum coruscis ignea nubibus
 In patriae prolem scelestam
 Horrisono plue tela Nymbo!

Sinesne faeuas rodere vyperas
 Carae Parentis viscera? Si tamen ¹⁾
 Lenti Dii sint, impiosue est
 Iusta sequi pede paena claudo,

D 2

Felix-

¹⁾ Si in vita praesente scelera impunita triumphant si bonos hic pati oportet.

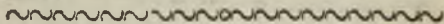
Felixque crimen ridet, et omnia
 Virtutis aufert praemia, si scelus,
 Si forte fors praefens bonorum est
 Dira pati nisi spe futuri?

At parte faltem jam ²⁾ stygis altera
 Df fraudulentis Ixionis rotas
 Parate! fumantesque taedas
 Tifiphones, simul et fororum:

Pasti Medusae pectora sentiant
 Virus colubri, rostraque vulturis
 Edacis, aeternosque morsus,
 Et Phrygii labra sicca Regis ³⁾.

ODE

2) O faltem in altera parte Stygis, seu in altera
 vita meritas luant paenas!

3) Tantali.

O D E X.

In impium Poetam.

*Quicumque sit Autor carminis de terrae
motu Ulyssiponensi.*

Impie! quid quereris? vefane! sceleste! quid
audes?

Tantane rabie innoxios petis Deos?

Innocuae quare à virtutis, *Iupiter ic̄tu* ¹⁾)

*Orditur! et cur crimen haud prius
ferit?*

Heus tu! si crimen, Dium prius ira feriret,

Quot obruisset jam tuum telis caput?

Tu viuis! caeloque moues Titania bella:

Typhaca proles! et manus grauis Ioui,

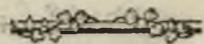
Fallor! an arridet nomen tibi forte Gy-
gantis

Hoc ne tumescas, rectius de te canam.

D 3

Viuis

1) Autor carminis de terrae motu arguit Deum
et facete quaerit Ulyssipponem piam et reli-
giosam Urbem, et non potius alias impias
euerterit.

Viuis! et insultas toties? impune? tot annis?
 Diuinitati? vilis et foetens cimex!

Ingenio (fateor, quod non praestantius vlli)
 Vt destruas, quidquid sacri est, tantum
 vales?

Nam tibi qui metro praestet, leuioreque
 pleetro,

Scribatue melius, cogitet pejus, quis est?
 Ohe! sis sapiens! ast haec sapientia, quan-
 ti est?

Cui cum pecoribus est idem summum
 bonum²⁾

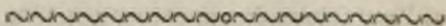
Lotus fonte sacro (si jam id tibi dicere fas est)

Non noscis aliam Cypriam praeter Deam.
 Tu sacra, tu Diuos, tu nostra altaria temnis.
 Pectus tibi, ipsis Gnidae³⁾ votis calet?
 Aus digna tuis sola est et thure voluptas.

Religio, Musis risus et jocus tuis
 O hominum faecem! tanto cui spernitur
 ausu

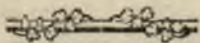
Lex Christiana Legis et Lator Deus

Ridetur

2) Voluptas corporis.

3) Cypria, Gnidia Venus in Cypro et Gnido
 culta.

Ridetur cui *mens* reatrix *improuida* mundi,
Infausta virtus, semperque *beatum scelus*
Cui Deus errat, et hunc dudum male diri-
git Urbem:

Solisque nostrum casibus linquit *genus*
Iustitiae nomen cui nil, nisi vana *chimerae*
Imago, quam qui ridet, est felix latro.
Ipsos *faena* pati nisi fata, *piosque probosque*
Fauere superos impiis terra, mari.

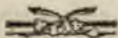
Haec dum dira vomis noctuque diuque,
triumphas?

Non te Tonantis obrutum flammis ad-
huc?

Scisne? alium cecinisse. Epicuri de grege
porcum 4)

Paenam scelestos insequi *claudio pede*?
Durum me dicas *faeuumque*? videlicet
in Te

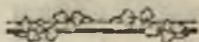
Nobis nihil? Tibi in Deos tantum licet?

D 4

ODE

4) Horatius ita se ipsum nominat.

O D E XI.

A D

COMITEM ARANDA,

Principem Virum Optimatemque Hispaniae,
Equitem Aurei Velleris, nuper Legatum
Catholici Regis ad Regem et Reipublicam
Poloniae; deinde supremum Hispaniae
Exercitus bello Lusitanico
Ducem,

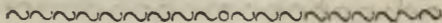
Post pactas condiciones Pacis 1762.
decantata.

Nomine Ciuitatis Varsauiensis.

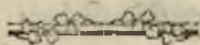
Dux Aranda atavis edite Ditibus ¹⁾
Nostrae delictum dulce, Tuae decus
Gentis, Laurigera Martis in otio,
Jam nunc ecquid ages manu?

Prudens, inter eos non ego Te Duces
Ponam, flamma, cinis, queis placet, Urbium
Qui turres sepelit, tecta ruentia, et
Moles aequat humo graues.

Victori

1) Familia Aranda haereditario gaudet titulo.
homme riche d'Arragon.

Victori placeant rudera barbaro,
Ac gratus vacuis fit sonus aedibus
Et desertus ager, fana, lares, domus
Olim non habitabiles.

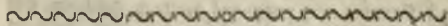
Sed concessa feris tuta cubilia
Apris, atque lupis antra rapacibus.
Te mitem genuit, nec cui lenius
Natura ingenium dedit.

Si Te praecipitem viuidus impetus
Hostes in medios perpulit, hostibus
Instar Te voluit fulminis: at bonum
Victis, Te voluit Patrem.

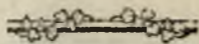
Tu ²⁾ lugens miseros, Tu pia lumina
Oblectare caues cladibus horridis
Te suspiria lamentaque Virginis
Sponsi funera flentis, et

D 5

Voces

2) Te maerentem lacerant suspiria, lamenta etc.
voces Matrum, agmina Conjugum, orbitas
senii, etc.

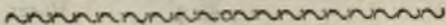
Voces militibus dira precantium
Matrum, Te tenerarum agmina Conjugum
Longas sparsa comas, saevaque praelia
Detestantium inaniter.

Te tristris senii flebilis orbitas
Maerentem lacerant, non secus ac Tuis
Damnus atque Malis. Illachrymantibus
Haec spectas oculis Parens.

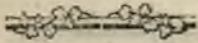
Non fufum aere Tibi pectus aheneum
Infunt mollia praecordia. Quin piget
Te mox cernere, si vel tacitus dolor³⁾.
Vdis excubat in genis.

Ingens fama, decus (velificant cui⁴⁾)
Heroes proprio sanguine Ciuium
Mersuri patriam, Regnaque tristia)
Non tanti tamen est Tibi.

Vitam

- 3) Cernere non potes vel tacitum dolorem, qui excubat in genis vdis, seu quae lacrymis consperfae sunt.
- 4) Heroes famae velificant, seu famae inserviunt non parcendo sanguini suorum Ciuium.

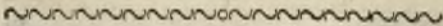
Vitam non reputes Ciuis vt vnus
Pluris Diipereant! queis hominum cruor
Vilis, ferta sui qui capitis, nece et
Terrarum excidio parant.

Iam cum sis animo, qualis inest Tibi,
Nil humanius vt Te fit, Ohe! quibus
Non te continuo lactitiis ca
Incessisse putem die?

Qua confanguineae Pax Lusitaniae
Affulfit. Sed enim gaudia quae simul
Deuexit trepidanti Oceano Tagus ⁵⁾
Quoque vrbein eripuit metu?

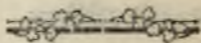
Non sic, si Libici ⁶⁾ se catuli nouis
Felix explicuit caprea dentibus,
Rupes laeta falit, summaque montium
Vix tactis quatit vngulis;

Non

5) Flumen ad Vlyssiponem.

6) Olyssippo Princeps Urbs Lusitaniae extremo periculo erepta, qua laetitia incesserit, terrena similitudine illustratur. Caprea dentibus Leonis explicita; Alite ex vngue aquilae clapsa, Hostia, quae collum securi subducit et rupto fune exilit.

Non sic armigeram si Iouis alitem, et
 Ungueis implacidos fugit auis, nemus
 Cantu implens, volucres ad modula mina
 Centum vocibus euocat;

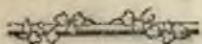
Non sic hostia, quae jam prope sanguine
 Manatura, sacris colla securibus
 Subduxit, subito libera currit, et
 Ruptis funibus exilit,

Vt jam nunc hilares laeta dies agit,
 Impendente diu functa periculo,
 Et caesura Tuae victima gloriae,
 Olyfippo mari potens.

Sic jam Pax niuea nube super redux,
 Felicis populos visit Iberiae 7)
 Quam cornu sequitur diuite copia,
 Ac spargit bona faustitas

Et

7) Hispania ab Ibero anme Veteribus no-
 minata.

Et fruges, et opes munifica manu
Quam cingunt Comites et Themis, et Fides,
Terra vt sitque mari jus cuius faum
Nec leges sine moribus.

Jam tutae volitant per pelagus rates
Portus quaerere nec cogitur inuios
Mercator timidus cedere Nereo ⁸⁾
Aut praedonibus omnia.

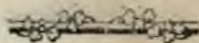
Et pagos vacuos et vacua oppida
Jam Lucina ⁹⁾ nouis prolibus anxia
Instaurare parat criminis infectos
Castis connubiis thoros.

Has res haec hominum laetius otia,
Captarum spoliis aspicias Urbium:
Nec fas esse putas, vt Tibi laureae
Humani generis bono

Constent

8) Mari. Nereus Deus maris.

9) Dea parturientium.

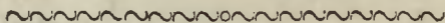
Constent Innumeris pax potior Tibi est
Semper visa triumphis, nec obesse ¹⁰) vis
Major, si interea cedere tempori, et
Fortunae jubet impari.

Num belli cecidit si fecus alea
Rebus, quas homini nosse datum, optimis
Pax semper melior propitio Joue
Rerum damna refarciat.

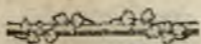
Curas mitte graues. Solicitam Tibi
Mentem gratuito ne quatiant metu
Venturi (Caue) praefagia temporis
Cautis linque futura Dis.

In mentem reuoca gaudia, Regiae
Quae nostrae dederas, Fellaque copia
Pompa, compositis rebus, et Ordine
Grauis aemula cactibus ¹¹)

Tunc

- 10) Non viderur tibi id quidquam obesse gloriae
Regni, si major vis caedere jubet tempori
et fortunae majori. Magna Britannia eo
bello meliore fortuna visa est in America,
quam Hispania, quae ob Cubam Hauanam-
que recuperandam coacta fuit bello desistere.
- 11) Tam bene ordinata festa publica vt apud
Graecos celebriores ludi.

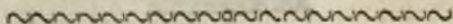
Tunc jam diximus: vt rarum habitura sunt,
Exactumque Ducem castra ¹²⁾! Probat Viros
Disciplina reique ordo domesticæ
Summis Imperiis pares.

His Te dignius aut magnificentius
Pulchris Varſaviae nil fuit otis,
Queis urbem, Proceres, millia Ciuium
Traxiſti. Sed enim Deus

Quis Te Sarmaticis gentibus inuidus,
Ad metas properantem Herculis ¹³⁾ vltimas,
Noſtris eripuit ſemper amoribus
Quaerendum? Reliquum quid eſt

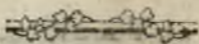
Jam nobis? niſi Te perpetuis palam
Votis, ominibusque ac precibus ſequi:
Tranquillum, incolumem, Te Patriæ diu
Seruent vt ſuperi Tuæ.

Dum

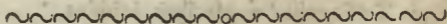
12) Qui domum et familiam propriam bene regit,
bene reſturus putatur Ciuitatem et exer-
citum.

13) Metæ Herculis, Gades Inſulae in ora Hispa-
niae Baeticae ad Oceanum ſitæ.

Dum faecunda mari Vistula B lthico
 Messes Sarmatiae deuehet annuas,
 Seruabit memori Sarmata pectore,
 Quas Aranda potens, opes

(Totus deliciis dum populi vacat)
 Hic fudit: Veterum, sacra ¹⁴⁾ Quiritibus,
 Ne sint inuidiae munera Caesarum
 Saturnahbus edita.

14) Ne sint inuidiae Quiritibus, seu liberis
 Polonis nobilibus, munera Caesarum, quae
 edere solebant Romae festis praesertim sa-
 turnalibus.

ODE

O D E XII.

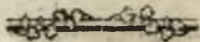
A D

CLARISSIMUM JUVENEM
VINCENTIVM POTOCKI,
recens e Collegio Nobilium egressum
die Eius nominis.

Quo suo jam vel ab hac aetate respon-
deat Nomini, Vates illi offert exem-
plum Scipionis, qui captam Carthagenae
Puellarum formosissimam, Filiam Regis
Hergetum, connubio Allucio Iuveni Celti-
berorum Principi promissam, intactam Ei-
dem reddidit, ingentemque auri summam
ab Allucio sibi oblatam, spretamque doti
Regiae Puellae adiunxit, ita simul libidi-
nem, auaritamque continentissimus Ado-
lescens vicit.

Vt Tuo iam Te similem paremque
Nomini praestes, quid agas? Trophaea
Fac refer de Te potiora, vince
Temet et ipsum.

E. Ille

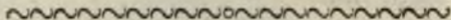
Ille Romana Iuuenis suaque
 Gloria maior, Libiaequae terror,
 Norma fit clarus minus Africanis
 Scipio Lauris

Regiam quam dum ¹⁾ cui cedat ante
 Caeteras, pomum Cypriae, Puellam,
 Insciam noxae, nimium stupenti
 Reddidit hosti.

Tela sic fregit, nec acutiore ²⁾
 Alitis vinci pueri fagitta
 Passus, immenso neque Celtiberi
 Principis auro

O triumphator ³⁾ Paphiae, Plutique!
 Quippe quid maius Duce continente!
 Quo magis dudum tumuit superba
 Roma triumpho?

Sic

- 1) Cui cedere debet pomum Veneris Cypriae, inscriptum: *detur pulchriori.*
- 2) Vinci non est passus Cupidinis allati pueri fagitta.
- 3) Veneris ira a Papho dictae et Pluci diuitiarum Dei.

Sic opum nec Te superet cupido:
 Non et a porco sene dicta turba ⁴⁾
 Molle, si virtus, studiumque famae
 Pectus adussit.

Te probi mores pietasque fuci
 Nesciens, laus et cito profuturi
 Ingeni, rebus patriae, Tuisque,
 Largius ornant.

Di spei nostrae, nec inane de Te
 Magna spondenti mihi, Di benigni
 Annuant! at Tu memor esto fati
 Vatis amici:

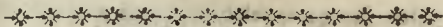
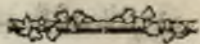
Semper Heroum, Venus, est venenum:
 Herculem ⁵⁾ fuso subigit ferocem:
 Et bonae menti sapientiaeque
 Dissidet omni.

E 2

ODE

- ~~~~~
- 4) Non te superet Epicurea turba: Horatius se ipsum vocat Epicuri de grege porcum.
 5) Hercules cum sua Dejanira fufum duxisse memoratur.

O, D, E, XIII.

Paeon

ad Christum de castis tribus Iosephis.

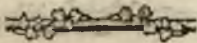
Nate Diuina sine labe Mente,
 Auctor, et casti sacre fons amoris,
 Fonte, cristallo, niue, luce solis
 Purior ipsa.

Quanta pulchrorum tibi liliorum
 Messis assurgit! Tibi quanta necunt
 Integri vitae, scelerisque puri
 Serta Iosephi!

Nam Duces sancti rigidos honesti,
 Laude virtutis similes eadem
 Terna Iosephos superis, et Orbi
 Protulit actas

Vnus incestam Dominae pudicus
 Vicerat flammam Iuuenis, tulitque
 Dum fugit, clarum, sine teste, Caelo
 Teste triumphum.

Alter

Alter in nuptae celebrisque miro
Virginis partu Comes, atque Custos,
Arbiter, tutor, Pater educati
 Numinis almus.

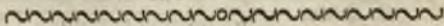
Tertius Iustis decies nouemque
Integram Caelis animam fidelis
Rite seruauit niueamque claris
 Intulit astris.

Prospero pugnax animosus infans
Marte, deuicta Ilyge¹⁾ castitati
Vixit aeterno, sapientiaeque
 Faedere iunctus.

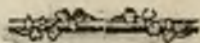
Sic et exemplum docili iuuentae,
Et modos vitae dedit innocentis
Nescius culpae maculaeque naeui
 Omnis et expertus

E 3

Hospi-

1) In tenera aetate pluries foeminarum illecebris
impetitus, eas elusit et vicit.

Hospitis nomen bene Nazareni ²⁾
 Gessit, ac eius bene nomen et rem,
 Prisca, quem dudum coluere Patrem
 Regna Canopi ³⁾

Huius ad laudes et honore digni
 Bethleemitae, Calasanciique ⁴⁾,
 Virgines spargant, puerique dextris
 Lilia plenis

Hi Iuuentuti Pugiles, Ducesque
 Aspici digni! scopulos pudoris
 Inter et fyrtes, et in omne promi
 Dedecus Orbis.

Nunc Cataclysmo ⁵⁾ denuo meretur
 Elui tellus, prope nunc honesti
 Pulla lex, lapsis, vitiofiore
 Viuitur aeuo.

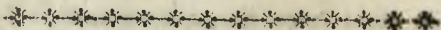
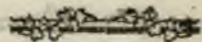
At

-
- 2) Hospitis Nazareni Iosephi Sponsi Virginis.
 3) Aegypti, a Canopo Vrbe ad ostium Nili sita,
 ita dictae.
 4) Familia peruetus, et illustris Hispaniae, Pa-
 rens Iosephi Calasancii.
 5) Diluuium vniuersale.

At libens castas vacuasque noxae
Qui colis mentes Deus, atque puris
Rite placaris manibus sub albi
Tegmine farris,

Coniugum serua thalamos fideles,
Et puellarum Iuuenumque mores
Fraudis ignaros, scelus omne castis
Vrbibus arce.

ODE XIV.

In Verba Salomonis

*Revertetur pulvis in terram suam, et
spiritus redibit ad Deum, qui dedit
illum.*

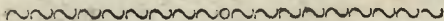
Eccles. Cap. 12.

AD

D V R A N D V M,

Ministram Galliae apud Regem, et Rem-
publicam Polonam.

Frustra ¹⁾ virentis flore superbiens
Aetatis, annos quos sibi dempserit,
Apponat, aemulaeque tradat,
Innumerisque procis triumphet
Proterua

1) Frustra proterua Virgo, superbiens flore vi-
rentis aetatis, annos aemulae suae addat,
quos sibi dempserit; moris enim est, ut
puellae suorum annorum numerum mi-
nuant, puellisque aliis annos augeant: Fru-
stra proterua Virgo et arrogans Puella, quae
ita se formosam existimat, ut praee Venere
pomum illi a Paride debeat; frustra, in-
quam, se continuo in speculo contemplatur.

Proterua Virgo, prae quoque Cypria
 Pomum mereri se se putet, arrogans
 Puella, depictum repente ²⁾
 In speculo, meditata vultum.

Frustra iocosa captus imagine ³⁾
 Tensa manu se quaerat, et alterum
 Miretur, immotisque nantem
 Semet amet puer albus vndis.

Frustra ligustris, atque rosis, niui
 Et certet ipsi, pocula qui Ioui ⁴⁾
 Praebere se mota iubetur
 Prorsus Hebe tabulis Deorum.

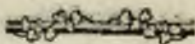
E 5

De-

2) Nullibi cuius, magisque repente, quam in
 speculo vultus depingi solet.

3) Frustra Hylas sua in fluvio imagine captus
 ad illam manus tendit, et se in aquis quae-
 rit seque ut alterum miratur et nantem in
 vndis semet amat, in quas cum accidisset, ac
 mergus in Hyacinthum mutatus fuit.

4) Ganymedes substitutus in locum Hebae amo-
 rae a mensis Deorum; frustra, inquam, hi
 omnes pulchritudine formae sibi placeant,
 cum mors in omne pulchrum, et in omne
 turpe aequae defaeniat.

Defœuit æquo pallida mors pede
 In omne pulchrum, turpius et nigro
 Therſitis a Pelide caeſi ⁵⁾
 Et Phrygii ſenis ore faedo ⁶⁾.

Formoſa quæuis, hiſque nihil minus ⁷⁾
 Furore caeco proterit Atropos:
 Cardos et urticas, et vna
 Lilia trux violasque miſcet.

Luto quod exit, ſcilicet in lutum
 Redibit Rurſus humus trahit,
 Et quiquid effudit, reſorbet
 Cuncta ſinu capiente tellus.

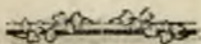
Ex ſe renaſci prouida, perpete
 Natura gyro voluitur: et rota
 Vertuntur æterna, ſuiſque
 Se reparant elementa damnis.

At

5) Therſites turpis et conuitiator Achillis, a quo pugno occiſus, Achilles Pelides, Pelei filius.

6) Aefopi ore.

7) Hiſque nihil minus, id eſt: nihil minus, quam formoſae proinde turpia proterit Atropos ſeu mors.

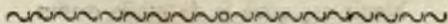
At sint idem isthæc, nascier, et mori,
Laudantque notum terrea circum⁸⁾
In puluerem, si puluis atrum,
In veterem sua terra terram

Indefinienti si remeant vice:

Diuerfa⁹⁾ multum fors animis data est!
Mortale nil inhæsit illis,
Nil, quod humus repetat, caducum.

Igni caloris, ponderis et solo
Nil debet, vdo nil quoque Nereo,
Aut aëri nil molle, rerum
Principiis animus quaternis

Nil

8) Terrestria omnia in circumulum verti videntur, id est: cum tempore quasi in suum locum redire.

9) Si terrena omnia in terram indefinenter remeant, animorum fors est alia, hi enim in terram non remeant, nam, nil caducum illis inhæret, quod humo seu terræ debeant, nil igni caloris, nil ponderis solo, nil humoris aquae, nil mollis aëri, nil, inquam quatuor elementis debent.

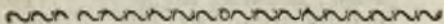
Nil debet. In se totus et integer,
 Non sectilis, nil compositus, proin
 In quasque dissolui recusat
 Posse, quibus caret ipse, partes.

Nec esse putum materiae modum
 Affirmet, herbis quem male Colchicis
 Infecit Vxor, in furorem
 Carminibusque dedit malignis ¹⁰).

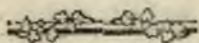
Ignava nam quid materies tenet?
 An est futuri prospiciens? memor
 Lapsi? sciens praesentis? vtrum
 Cogitat? et bene cogitantem

Se noscit? vtrum conscia sit sui?
 Nouit ne, quae se de nihilo manus
 Expressit? an se se ipsa versat
 Libere in hanc aliamue partem?

AN

10) Lucretius Epicureus, qui herbis veneficis ab vxore praebitis in furias actus mortem oppetiit, animam è materia tali modo disposita educit.

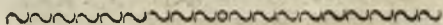
An eius insunt forte atomis vaga
Scientiarum femina et artium?
Finesne? discrimen ne calet
Illiciti, licitique moris?

Fortasse sunt? quae nolit? aut velit
Quae iudicet? quae materia ordinet?
Se forte res educat, ipsa
Insipiens, sapientiores?

Sit spissa moles, situe liquens? caret
His omnibus. Si viribus ingenî ¹¹⁾
Quod praestet, effingas? id vlli
Nec tibimet tamen ipse credas.

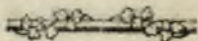
Iam quod suamet non habet in penu,
Qui det ¹²⁾? Nec ergo fortuito venit,
Nec inde, se caeleste prorsus,
Mens, Ratioque, Animusque do-
num est.

Exhau-

11) Nec fingi quidem, aut credi potest, quod
materia praestet intellectu et ingenio.

12) Nemo dat, quod non habet.

Exhaustit illum pectore proprio,
 Venasque in omnes ore Diespiter ¹³⁾?
 Spiravit admoto: lutumque
 Incaluit meliore flamma,

Quam raptus ignis solis ab orbibus,
 Per fabulosi furta Promethei
 Est spiritus sacer, Deique
 Halitus est, et imago nullis-

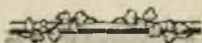
Delenda faeculis, Huius originis
 Superba ¹⁴⁾ dono, temnat inuiles
 Metus tenebrae brevisque
 Sandapilae, neque fata tristis

Incuset, arcis limitibus Deos
 Claussisse vitae tempora, patrio
 Mens nata Caelo, perpes aevi
 Lumen, inocciduosque soles

Visura

13) Diespieter, Iupiter diei Pater.

14) Huius originis dono superba mens humana, contemnat, necesse est mortem, nec de vitae breuitate, Deos incuset etc. Sandapila, feretrum seu tumba cadaveris.

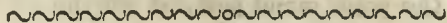

Vifera femper. Spiritus ad Deum
Qui fecit illum, quippe redibit, et
Torrens, in immensique gutta
Oceani remeabit altum.

Sic vnde sumfit principium dia
Mens femper illuc quaeret et exitum:
Ni cymba nobiscum Charontis ¹⁵⁾
Incidat in stygias paludes.

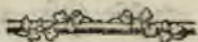
Sed haec ne paruae conueniant lyrae?
Quo Musa? Quercus ¹⁶⁾ o Druidum sacras
Menteisque sublimes, Vegrae
Concilium vetus omne ripae

Excel-

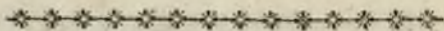
15) Nisi nos ipsimet in stygem praecipitemus
deflectendo ab ultimo fine.

16) Ad ripas Vegrae quernum nemus incolebant,
ibique caetus suos agebant Druidae, Philoso-
phi Galli. O! Durande, qui alta sapientia
excedis sacras Druidum quercus, et mentes,
ad concilium Philosophorum ad ripas Ve-
grae celebrari solitum.

Excellis alta qui sapientia,
 Durande, quo nec porticus ¹⁷⁾ vlla, nec
 Frequens ¹⁸⁾ Academus nec olim
 A Samio ¹⁹⁾ Duce secta nota,

Praestantiorem Philosophum audiit,
 Ne carmen audax temne: seuera Te
 Decent, sed et Mulis amico,
 Vena Tibi ²⁰⁾ Venusina ridet.

ODE XV.

Iuuenilis aetas perbrevis.

Triste lugebit senium: Iuuentus.
Laeta quae vixit nimium: sequuta
 Qua praecit caecus puer, et pharetra
 Notus et arcu ¹⁾

Tota

17) Stoicorum.

18) Academus Platonis.

19) a Pythagora.

20) Vena Horatiana. Venusium in Apulia Patria
Horatii.

1) Cupido.

Tota cui aestas hyemi parandis
Frugibus solers, cui mite ver, et
Vdus Autumnus salit otiosae
More cicadae.

Praeterit pulchrae breue ver Iuuentae
Flos et aetatis propere caducus
Imminet, rugis tremuloque bruma
Hispidi vultu.

Serpit, heu intus, taciteque rodit
Ossa gliscentis caries senectae
Vosne formosos? Iuuenesne semper
Esse licebit?

Qui ²⁾ rotas Phaebi rapiunt, iidem
Non reuersuros, Pyrois et Aethon,
Auehant annos, procul vltimoque
Aequore mergunt.

ODE

~~~~~
2) Pyrois, et Aethon equi solis, qui rapiunt
currum solis, rapiunt et annos non reuer-
suros, eosque videntur in aequore mergere.

F

ODE XVI.

AD

IOANNEM BORCH,

Palatinum Liouoniae,

cum stabiliendae rei nummariae
totus incumberet.

Opus est benefacere inuitae multitudini.

Olim temporibus qui melioribus
Nasci dignus eras, o Reipublicae
Tam praeclare senator!
Quam nil, Philosopho minor:

Summarum nisi res est ea mentium
Totum se Patriae tradere cominadis,
At qui sponte perire
(Quales Andabatae¹) ruunt,

Præter

1) Andabatae Populi clausis velamine oculis
pugnare soliti: qui sponte perire, seu ut
pereant, ruunt, quales erant Andabatae.

Praeter fata, furor quos rapit in suam
 Caecus perniciem rejicientibus
     Exosisque salutem
 In praeceps et euntibus

Dextram tendere opem ferre piam, bonis
 Hoc par est superis, Dfsque simillimum!
     Virtus non hominum haec est
 Saltem semideos decet

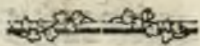
Vecors, non hodie scilicet, optima
 Fastidit populus, pars, male credulus,
     Pars, obtusus, et asper,
 Pars versatilis et leuis

Mutari facilis: sed sapientiae
 Iussis, qui indocilis flectere se neget:
     Densas ocyus Orphei²⁾
 Siluas vt Lyra mouerit,

F 2

Et

2) Vt Orpheo facilius fuerit syluas et rupes lyra
 et cantu mouere, quam vt hi indociles ho-
 mines inflecti possint: ad iussa et leges sa-
 pientiae.

Et rupes ³⁾ salios ciuerit ad modos
 Felix esse quidem, discupit ⁴⁾, esse sed
     Felix nescit, et aestu
     Feruentis Pelagi minus

Tranquillus fremit, ac motibus omnia
 Incertis agit. Sed cui? quam Tibi est
     Vulgi notaret vndis
     Inconstantior, indoles?

Callet nemo, hominum Te melius genus.
 Ast cordi Tibi fors illius, et bonum est.
     Vrgens ⁵⁾ passibus aequis
     Semper Cynthia Cynthium,

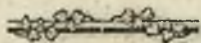
Defudare diu, nocteque, Te vident,
 Testes, quidquid agis Ciuibus vtile.
     Iam docte meditata
     Patrum Curia res stupet,

Ac

3) Salios ad modos, id est: ad Choreas. Salii sacerdotes, saltando cultum Diis exhibere soliti.

4) Populus.

5) Cynthia Luna, Cynthus Sol, a monte Cynthio nomen habent. Luna, quae semper solem vrget, id est: consequitur, passibus aequis, id est aequalibus, Luna et Sol Te vident diu noctuque.

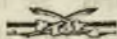

Ac cum Rege probat: quid populus strépit,
Et pro modo suo garrit ineptus: at
    Donis et Benefactis
    Inuitus fruitur Tuis.

In pulchro properum tramite gloriae
Nil te sistit, At est fat Tibi, publica
    DE Re, Te meruisse
    Totus gnauus et anxius

Firmes vt Patrias consiliis opes,
Praeuertis ⁶⁾ monitis damna salubribus.
    Ranarum ⁷⁾ vtque retardat
    Phaeben, vociferatio,

Sic plebeius et clamor, ab orbita
Recti, Te reuocat. Legitimum Tui,
    Seram posteritatem,
    Noscis non nisi iudicem.

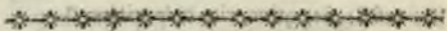
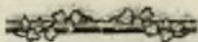

F 3

ODE

6) Praeuertis, id est: auertis damna.

7) Vtque ranarum vociferatio Phaeben (Lunam)
non retardat, sic nec Te plebeius clamor ab
orbita recti auocat.

Elle se trouve dans le recueil de la Bibliothèque de la ville de Paris.

O D E XVII.

Sub initium Interregni Ao. 1764.

decantata,

ex illo Salomonis:

*Da mihi Domine sedium tuarum Assi-
stricem sapientiam etc.*

Deinde

STANISLAO AVGVSTO,

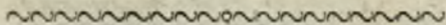
Regi Poloniae Magno Duci Lithuaniae etc.

dedicata

De sapiente Rege.

Si quod profanis¹⁾ est vetitum licet
Audire Vates: Sarmatiae novum
Regem daturus. Sic Deos est,
Sic superum Pater allocutus,

Me

1) Si profanis hominibus erat vetitum apud Vete- res audire arcana Deorum mysteria, id semper facris Vatibus licebat; proinde Va- tes se praesente Iovem Deos allocutum esse de Electione futuri Regis Poloniae testatur.

Me teste: Se quod rite colentibus,
 Bonisque, Reges det populis bonos,
 Probos, pios, fortes, tenaces
 Iustitiae? Sapientiamque

Locet beati pone latus! Throni
 Quae dicet aptas, feligat optimas,
 Et pacis, et belli, secundis
 Temporibus, dubiisque Leges

Haec ²⁾ scepra, sacra versat vbi manu,
 Sancto Senatus Concilio, Patres
 Conferibit Augustos: ad omne,
 (E populo meliore quouis

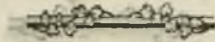
Lecto) recenset munus idoneos.
 Addit bonis calcaria praemiis.
 Cietque ³⁾ tardantem mereri
 Vtilium celebrata late.

F 4

Mer-

2) Sapientia.

3) Eum, qui tardat bene mereri de Patria, merces
 a Principe pro laboribus vtilibus aliis col-
 lata, omnibusque nota, excitat.

Merces laborum Perdita spes malis.
 Fortuna Ciues deserit improbos
 Virtutis almae cuncta parent
 Imperio Patrios honores,

Non illa Auorum, sed meritis iubet
 Gnauam luuentam querere propriis.
 Greges adulantum, paratas
 Venum animas, facilesque vendi,

Sublimis arcet limine Regiae,
 Fasces et omnes flagitio eripit
 Intaminatis ipsa praeest
 Iudiciis, nec in innocentem

Ius dat potenti. Si facilis tamen,
 Si prompta culpae parcere supplici:
 At crimen exerta proteruum
 Terret, et insequitur securi.

Hinc triste 4) septis qualis olentibus
 Lupus, canum qui territus agmine,
 Arrexit horrentes capillos
 Perpetuaque fuga reliclis.

Erupit

4) Hinc qualis lupus, triste septis olentibus; ira
 Virgilius. *Triste lupus stabulis*, id est: qui
 contristat stabula, et septa ouibus caprisque
 dentia.

Erupit oris sic miserabile,
 Six omni inaudax et pavidum loco,
 Foroque, compitisque pulsum
 Ac domibus, scelus exul errat.

Serris nec aurum vesteque triplici
 Eget, nec Argi centum oculis thorus
 Pudicus effraenes fat ausus
 Paena vigil cohibet, nefasque

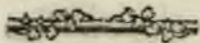
Rectricis haec est vis sapientiae,
 Illius ⁵⁾ ars est, nosse, quid indoles
 Genti quid innatus reposeat
 Laudis amor? quid opum cupido?

Non vsitatis inde modis agit ⁶⁾
 Vrgetque motu perpete, floreat
 Artes vt omnes: hicque acuto
 Ingenio vel adufque prifcis

F 5

Res

- 5) Sapientiae Regiae ars est; noscere gentem propriam, qualis sit indolis, vtrum amore laudis, an lucri cupiditate magis ducatur?
- 6) Sapientia agit, et vrget motu continuo, vt artes omnes efflorescant, atque hic, qui est acuto

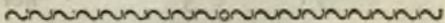
Res irreperatas detegat, aut nouam
 Lucem repertis addat, ad hic manu
 Quam mente plus celer, stupendi
 Res operis, pretiique magni

Effingat (empturo illicitum potens)
 Desiderati sic opifer lucri
 Sit certus, ac isto perennes
 Fonte meent, remeentque nummi.

Primus regentis sed labor, vt parens
 Faecunda frugum, rura Ceres colat.
 Typhisque 7) quaesitas in omni
 Littore, veliuolisque claufas

Merces carinis inuehat Urbibus
 Gaudetque, priuatam si opulentiam
 Industriae debet, suasque
 Quisque opera studiofiore

Res

acuto ingenio, vel non repertas adhuc res
 inscientiis, artibusque detegat, vel iam
 repertis nouam lucem addat; Ast hic alius,
 qui celerior est manu, quam ingenio, effin-
 git opera stupenda, magnique pretii, et quae
 diuites ad emendum alliciant etc.

7) Typhis Argonauta, qui artem gubernanda-
 rum nauium primus edocuit.

Res semper vrget, nauus et impiger
 Re singulorum crescere publicam
 Cum nouit, et commune magnum
 Censibus exiguis parari.

Nec negligit, quas celat humus sinu
 Gazas auaro: viscera montium
 Ferro fecat, nigris et infert
 Damna⁸⁾ Pluti Triuiaequae Regnis,

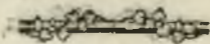
Vehas vt addat diuitiis nouas.
 Tranquilla tutas sed teneant opes
 Vt regna, tutela potenti, et
 Viribus hic opus est, et armis.

Hacc Rex futuri prospiciens, parat,
 Ne consilii expers, quid trepidis agat
 In rebus, incensa sequatur
 Dardanidem Aeneadasque Troja,⁹⁾

Recens-

8) Plutus, et Triuia, seu Luna, apud Poetas
 Reges sunt subterranei.

9) Ne fugiat e propria Regia, vt Aeneas, et
 Dardanidae, seu Troiani ex incensa fugerunt
 Troia.

Recensue miles, ne rudis agminum
 Flammaeque, Martis turbet opus graue
 Constat repentinis deesse
 Et subitis animum, modumque

In imparatos si celeri pede
 Hostis vel impar ingruit. Otia
 Rex nescit, euentura prudens
 Prouidet, et meditatur alta

In pace bellum: vel socialibus
 Paci suorum faederibus cauet
 Vestes vt aeternos ahenis
 Det foribus, referet nec vnquam

'Templum Bifrontis ¹⁰⁾ Laetus, amabilem
 Svo quietem si populo, eximit
 Externa nec vis, Ciuium nec
 Iurgia, pestiferacque rixae.

Sed

10) Bifrontis Iani templum pace semper clau-
 sum, bello referebatur.

Sed grata, somno si placido leuat
Fessos aratro cum Dominis boues,
Nutantis annosaeque quercus
Umbra, soporiferaeque ripae ^{II})

In publicorum tunc operum nouas
Molitiones, pronus et integer
Incumbit, ac Diuos superbis
Indigetes habitare templis

Iubet. Tener vel tunc inopum Pater,
Infert asyulis pauperiem piis,
Doctas Iuuentuti Palaestras,
Et mutilis senioque fractis,

(Attrita quorum casside tempora)
Tunc Martiales aedificat Domos
Tunc impedituras, feroci
Hosti aditum per aperta Regni.

Communit

II) *Ord. Gramm.* Si umbra quercus et ripae soporiferae leuant placido somno fessos aratro boues cum Dominis.

Communit Arces, barbarus vnde Dux ¹²⁾

Nolit trecentis fulminibus quati.

Tunc pontium moles, simulque

Claustra vagis sinuosa riuus ¹³⁾

Ponit viarum dulcius Appia, ¹⁴⁾

Saxoque stratum planat iter. . . Fora,

Nec arte dimensas plateas

Innouat, et meliore donat

Forma. Vetustae moenia Regiae

Corinthiis aut Iouiis modis

Exornat, ac in plebis vsum,

Deliciasque profusus, hortos

Ludis aquosis instruit. In bonum

Commune, semper splendidus omnium

Prouisor, aut illiberalis

Et sibimet nisi parcus ipsi.

Nil

12) Communit arces, quas dux aliquis barbarus nolit et metuat oppugnare, ne pluribus tormentis inde quatiatur.

13) Repagula (Tamy, Gluzy) in fluuiis.

14) Appia celeberrima viarum Roma Brundisium in Regno Neapolitano.

Nil Regiae deest magnificentiae.

Ast hac in ipsa, nil nimium Pari

Metitur ac aequa bilance,

Qui veniunt, abeuntque census;

Modumque cautus seruat, vt exitus

Venas opum ne praesuperet, neque

Pars major absumatur Aulæ ¹⁵⁾

Soricibus. Nihil esse nouit

Egente pejus Principe Proprii

Proin videri vult patrimonii

Attentus argutusque custos

Solicitus magis anxiusque,

Non rem tributis augeat vt suam,

Sed vt Paterna demat onus manu,

Soluentis e paruo coloni

Et tenuem sibi vix agello ¹⁶⁾

Prae-

15) Pescennius Imperator inutiles Aulicos forices appellare solebat.

16) Bonus Princeps non auget, sed demit onera Colonomum, qui e paruo agello, et soluere, et tenuem vitam sibi praebere debent.

Praebente vitam. Quippe bonus Prens,
 (Vt est Prens, Rex officii memor)
 Ceu liberos et dulcis instar
 Prolis amat populum suosque

Ciues: et vnam respicit vt Domum.
 Quacunq; spectat Regnum habitabile
 Partitus, aequo jure natis,
 Lance pari sua dona, nec plus

Feliciori de Patria Viro,
 Sed plus merenti: vel probitas diu
 Quem rara secreuit latentem
 . Et tacitum; medioque vulgi

Exemit, aptum grandibus, et rei
 Natum gerendae. Nouit enim suos
 Princeps huic horas diurnas
 Dat studio, vigilesque noctes.

Se seque totum sedulus vsui, et
 Vnum saluti deuouet omnium
 Nascantur e quo fonte gnarus
 Regia iura, datasque nusquam

Fuisse

Fuisse gentes Regibus, at datos
Fuisse Reges Gentibus; haud sua
Se sequę libertate frustra
Trux hominum genus exuisse,
Non vt Tyrannos (sunt miserę quibus
Turbę gementum grataque seruitus)
Sed vt pios justosque Patres
Deligeret, memoresque se se

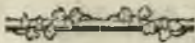
Certis teneri Legibus. His nisi
Subesse Reges se quoque sentiant,
Non temperatam vim, tumultus
Seditioque nocens sequetur.

Odere semper qui metuunt, Metu
Custode tutum nil bene. Vidimus,
Si non amor fulcit fidesque,
Saepe thronos titubare celfos.

Hoc non timebit Rex sapiens, cui
Potens in omnes ius animos dabit
Caelestis ac callens regendi
Ars homines Cui sunt benigna,

G

Quae

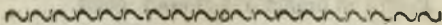
Quae rite puris et manibus colit,
 Supplexque placat, Numina Regios
 Mores et exemplum sequente,
 Ac studiis imitante magnis

Turba sui vestigia Principis
 Sic vna mens est cum populo Duci,
 Vt vera sectentur, Deoque
 Digna, superstitiosa temnant.

Norintque Patrem Romuleum facris
 Praesse summo sub Ioue qui ¹⁷⁾ male
 Obliuiofos, impiosque
 Cuspide saepe monet tremenda

Quid possit? et quid iuris in infimum
 Telluris Orbem Regnaque maxima
 Sibi reseruarit, Coronas
 Ad lubitum arbitriumque mutans,

Iam

17) Iupiter, qui cuspide tremenda fulminum
 caelo saepe demissorum monet impios: sua
 infinita potentia Orbem regi; quod et Ho-
 ratius agnouit: *Caelo tonantem credidimus*
Iouem,

Iam maior, aut quae faustior accidit
 Felicibus fors Imperiis? vbi
 Cantare non fastidiosis
 Regibus haec, cupidisque veri,

Fas est in aulis stat male veritas:
 At Rex Magistro Discipulus Ioue
 Qui regnat, huic primas in omni
 Consilio dat, et aure pronam

Audit monentem: sic male noxio
 Errore liber fraudibus et dolo est,
 Sic hostis est nulli, proteruum
 Quem patriae nisi norit hostem:

Sic Patriae quo quisquis amior,
 Is certus idem, Regis Hephæstion¹⁸⁾.
 Si cara Majestas supernis
 Dîsque placet populis et imis

G 2

Aeque

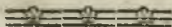
18) Hephæstion in maximis fauoribus fuit apud
 Alexandrum Macedonem.

Aeque. Polonis addite Regibus
 Regem fauentes o Superi! optimum
 Quem nostis, aut huc vsque qualem
 Vaticinae cecinere Musae *).

Sic pax beatos alma feret dies:
 Sic prosperorum Ciuibus omnium
 Spes omnis et fortuna crescet.
 Perque libros, per et ora saeculis

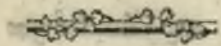
Narrata seris, gloria nominis,
 Et laus, et ingens Imperii decus
 Clarefcet, audietque, toto
 Gentibus Oceano reuulsis¹⁹).

ODE

*) Longior quidem iusto haec Ode est, sed longitudinem eius materiae copia, et magnitudo excusat. Complexa est quicquid fere Principis officium continet, nihil in eo intactum reliquisse viderur, adeoque vt quoddam compendium saniores Politicos, et consilii accipi potest.

1) Ultra maria, et Oceanum habitantibus.

 ODE XVIII.

In Anniverfario die Electionis
 STANISLAI AVGVSTI,
 Regis Poloniae, Magni Ducis Lithuaniae.

*De Vaticiniis Gentis Poloniae cum
 in Campo ad Volam Regem
 eligeret.*

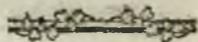
Ad Volam fitus, atque comparandus
 Elæo bene, Martioque, campis¹).
 Tectus Nobilitate purpurata,
 Biffenos retro *Campus* ante Menses,
 Cum feruens, animisque vocibusque
 Te concordibus ad Thronum vocaret,
 Quantis omnibus, bonisque fatis
 Quantis auguriis, amoribusque
 Auditus mihi personare totus!

G 3

Præ-

---

1) Wola, pagus ad Varfauiam, cuius campi Electionibus Regum sacri: Eleus campus ad urbem Elidem in Pelloponnefo, confluxu totius Graeciae ad ludos Olympicos celeberrimus. Martius campus, locus Comitiorum Romanorum.

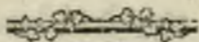
Praedicit populus lubens, quod optat:
 Et de Principe summa sperat. Aeuum
 Ac saturnia iam redire Regna
 Pars est vaticinata. Pars ab Aethra
 Astreae reduci, foro remotas
 Venales animas, locum daturas.
 Pars, Numen placidum, piosque nobis
 Diuos affore pollicetur, Aula
 Pulsis impietate, trossulisque ²⁾
 Pars, e femine fortium Virorum
 Quod natura Viros paresque priscis
 Heroas dabit: hinc vigebit Almae
 Pacis consiliis grauis Senatus,
 Et belli studiis calens iuuenta.

Pagis et Ceres, Urbibusque Typhis,
 Omnes diuitias ferent, opesque.

Fun-

2) (Trossuli,) Trefnisie cohors Trossulorum
 Romae primis temporibus virtute militari
 celebris, qua gloria in superbiam elati, ita
 deinde in effaeminatos, lasciuosque degenerarunt,
 vt summo deinceps contemptui haberentur.

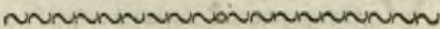

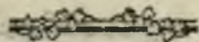
Fundent Sarmatici metalla montes,
Nec lucentia Seribus ³) vel Indis
Nobis fas erit inuidere fila,
Lanarumque niues Ibericarum ⁴);
Syluae lanificos dabunt Polonae
Vermes, vellere prata nostra, nulli
Cedent Hesperiae ⁵) neq; Albioni

Actas artibus vlla percolendis,
Aut plus ingeniis amica, nusquam,
Quam sub tam sapiente Rege, nobis
Affulgebit. Opes, decus, salutem,
Fruges, otia tuta, gloriamque,
Hoc sub Principe fas fit ominari.

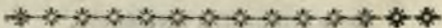
G 4

Haec

-
- 3) Seres regio, vnde fila serica copiosius prodierunt.
  - 4) Hispanarum Baeticarum.
  - 5) Hesperiae, seu Hispaniae, Albioni, Angliae seu Britanniae.
  - 6) Quirites pro Nobilitate Polona. Quirites vero Romani dicti à Romulo Quirino, seu ab eius, quam portare solebat, Canna, quae sabino sermone vocabatur Quiris.

Haec praefagia, quaeque laeta de TE
 Fuderunt simul hoc die Quirites⁶),
 Felix, omina, vota, spes, adimple!
 Imo spes supera omnium! Tuaeque
 Sis Gentis Pater, optimusque Regum
 Nil istis puto maius esse votis,
 Nullum Dii quoque maius audiere.

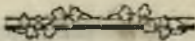
ODE XIX.

In Anniuersariis Sacris
 CORONATI REGIS
 ad Diuos Regni Indigetes.

O quibus Regis, Patriaeque, res sunt
 Desuper curae, superi benigni!
 Supplici, mites, placidas et aures,
 Flectite voto

Ilic dies pleno redit almus anno,
 Sacra lux magnae Populi salutis.
 Liberis certum melioris omen
 Gentibus acui.

Primus

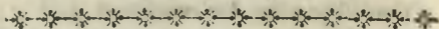
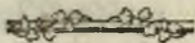
Primus hic celsae diadema fronti
Optimi Regum Patriaeque Patris
Cinxit, et Regno noua fluctanti
Fata reclusit.

Quanta bissepi peperere menses!
Pulchra Libertas, animamque Leges,
Et Themis, sedem penitus relictam
Tuta recepit.

Consilii sanctus vigor, et Senatus
Tempta, jam dudum rediere iura.
Spes alit, bellax audisusque priscae
Sarmata fumae.

Mirus incessit calor et Iuuentam
Gloriae Patrum satis inuidentem
Quid boni non dent, et opes, et artes,
Crescere iussae?

Prosperent haec Di bene caepta Multo
Thure fumantes adolemus Aras
Imperi sortis ut eant secundae
Sospite Rege.

O D E XX.

A D

PAVLVM THADDAEVM

C Z A P S K I,

General. Praefectum Excubiarum.

*De desideriiis hominum coërcendis.***B**eatus ille, qui cupit nihil nimis.

Votis et imponit modum.

Qui mox recedit, a quibus, recta ratio,

Desideratis, diffidet

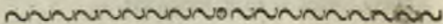
Libens obedit et Deo, Deique vice,

Quidquid animus rex imperat.

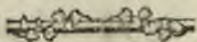
Cui impotens pectoris fluctus domat,

Tridente ¹⁾ quasi mens arbitra.

Non

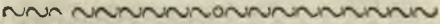

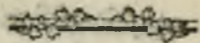
1) Tridente, Neptunus sceptrum trium dentium gerit, maribusque apud Poetas imperat.

Non plus et ultra ²⁾ noxiis cupidinibus
Metamque praefigit breuem.
Cui vultus idem fortunae vtrique obuius,
Vtraque non mutabilis.
Ast haec facilia Musis sunt cantu meis,
Dictuque prompta stoicis ³⁾,
Quorum, socratica mentis immotae quies,
Tot intumescit laudibus.
Verum haec quieta sapientis malacia ⁴⁾,
Imago pacati maris,
Occultiore nec aestu libidinum,
Nec Aeolis diris caret
Nam parvus Oceanus est homo, frui diu
Nec pace secum potest.
Rerum quaternae bella dum causae gerent ⁵⁾,
Ignique pugnabunt aquae,
Saeuis eousque et cor cupiditatibus,
Dolor, voluptas, impotent.

Ridenda

-
- 2) *Non plus ultra Herculeum*, cuius notum.
3) Stoici docebant sapientem immotae penitus esse mentis, nullo motu animi laborare qua laude Socratem prae caeteris celebrabant.
4) Malacia est quies summa maris, quae semper est periculosa.
5) Quatuor elementa.

Ridenda Cythii vanitas Philosophi⁶),
 Nil sentientum Principis:
 Non nullus ex his, disputator publicus,
 Docuit: Zenonium Virum
 Nunquam esse biliosum, ira nec corripi,
 Vnquam nec excandescere.
 Haec cum doceret, octies excanduit:
 Naso sed alter mox vafro⁷):
Inatus, inquis, sapiens non irascitur
 Dirempta lis risu fuit
 Nec esse statuam⁸), quiuis sapientem, sua
 Decevit e sententia.
 Irascimur itaque, cupimus, et horrescimus.
 Desideramus plurima!
 Virtutis atqui rationisqus est, ponere
 Stulte cupitis obicem:
 Prauis reniti motibus, semper malo
 Certare, semper vincere.

Nam

-
- 6) Cythius ab ira dicta Vrbe, dictus Philosophus Zeno Princeps nil sententiam Philosophorum, seu qui se iactabant: nullo se animi imperu contra rationem moueri.
 7) Naso vafro, naso acuto, homines astuti intelliguntur.
 8) Nec esse sapientem immobilem, vt statuam.

Nam sacra pugnae est vita praesens, est alia,
Sertis, triumphis, otio.

Haec veriora, ridiculis Regum aemulis ⁹⁾,
Paecilis Auditoribus ¹⁰⁾ :

Tu qui Academo, quidquid est sublimius,
Quidquid Lycaeō et porticu,

Secernis, et quae saniora deligis
Annis Samii silentibus ¹¹⁾,

Qui Christiana temperas sapientia
Altos sopherum Spiritus,

Profunda cuius mentis iniui saepius,
Lutetiae, et Fonte candido ¹²⁾,

Es certus arbiter, Philosophia an Tua
Meos Iambos influit.

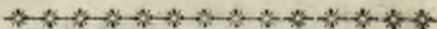
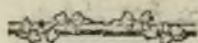
ODE

9) Stoici sapientem vno Ioue minorem, et Regem Regum nominabant, quos irridet Horatius: *Ad summam sapiens vno minor est Ioue. Liber, honoratus, pulcher, Rex denique Regum, Praecipue sanus, nisi cum pituita molesta est.*

10) Paecile Aula Stoicorum, e Graeco a picturis ita dicta.

11) Pythagoras Samius quinque annis Auditores suos penitus silere iubebat.

12) Lutetiae, Parisiis, Fonte candido Biatystok magnificentissimum Palatinum Ducis Braniccy.

ODE XXI.

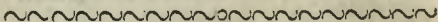
AD

A N O N Y M V M.

De cupiditate opum moderanda.

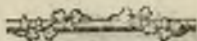
Felix, opes qui spectat ita pellucas
 Spumas ut Eoi Maris ¹),
 Candente rutilas linteo ripas tegunt ²),
 Breuesque disparent niues:
 Perire celeres, sic et diuitias, (monet
 Ut Itoa) qui consideret,
 Illis minus iam fidet, ac cristallino
 Fragilique ponti Vistulae.
 O non ad istas hominis ingens spiritus
 Nugas ab alto lapsus est.
 Carcere vel illum clausuris adamantino,
 Sursum inquietus emicat.

Felici-

- 1) Eoi maris seu Orientalis, ab Aurora, quae Graece Eos dicitur.
- 2) Maria cum in planiores ripas effluunt, linteae instar albi candida spuma eas contegunt.

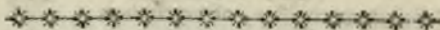

Felicitatum cupidus, at perennium
Contemptor apparentium!
Proinde pueris linquitote, quod nitet,
Ardetque fuluum et flammeum.
Quae deferantur, inuitosue deserunt,
Merentur an dici bona?
Iam diues ergo si quibus fauet Plutus,
Utantor eius munere.
At non suarum mancipia sint tamen opum,
Vilesque nummum seruuli:
Arcae redundant aureis, et gemmeis,
Gazis vtriusque Indiae;
At cor vtrasque temnat altioribus
Immune seruatum bonis.
Haec, si recorder, hisque si tecum immorer,
Casus ad omnes riferim.
Nam si sinistra rapiat, dextra leuis
Fortuna, quod dedit manu,
Rapiat! mihi (dicam) prorsus ademit nihil,
Detraxit e meo nihil:
Iraescar an fors ideo, quod superflua
Dempsit pilis et vnguibus?
Diues, superfluant non cui opes, sed is,
Qui scit, frui paruo bene.

ODE

O D E XXII.

AD

NEPOTEM MEVM.

De ambitione fraenanda.

Sors inuidenda! quorum intus mens Regia
 Humana ridet culmina;
 Raroque fastu caeteris mortalibus
 Ut se minora despicit.
 Quae summa rerum credulum vulgus putat,
 Curuoque adorat poplite.
 Serenitates, atque celsitudines,
 Rubras et Eminentias,
 Ut quasque sanctum ius et fas decens iubent,
 Colit, sed haud vlli inuidet.
 Quin et fatuitatem nimis ambientium
 Fasces, Curules, Purpuras,
 Explodit aut cachinnis cum Democrito,
 Complorat aut Heraclito.
 Nam mors, videbantur qui prorsus impares,
 Ostendit omnino pares.

Probat

Probat id colubri audax, dum Regum iliis
 Non parcit, insolentia ¹⁾
 Cinisque putris, dignosci plebeio
 Qui non potest a puluere
 Immentâ casulas a Throni fastigio
 Secernit hic distantia,
 Miscentur illic, aequanturque, dum grauis
 Vtrique tellus incubat.
 Aequalitatem hanc, mundi Ciuis intuens,
 Mistos et imis apices
 Mirabitur nil, praeter diam mentem ho-
 minis,
 Humana tennet caetera.

- 1) Audax colubri insolentia, qui nascitur in iliis seu visceribus Regum, aequae ac in pauperum cadaveribus; probat Reges quoque pares esse hominibus.

H

ODE

ODE XXIII.

Ad me ipsum.

De vitae breuitate.

Heu quid vel Priamo ¹⁾ vel Pylio ²⁾ Seni
 Prudens inuideam? quem fere faeculis
 Praestolata tribus cymba ³⁾ Charontis est,
 Ad ripas Acheruntias.

Lethi, seu cita, seu tarda necessitas,
 Immutabilis est. Ergo statam mihi
 Ad metam, reliquum quid superest viae?
 Nil me folicitum tenet.

Sexaginta hyemes vidimus ⁴⁾ an prece
 Et thure, et lachrymis cogere fas Deos?
 Nobis plus, minus, vt solstitiis ⁵⁾ adhuc
 Denis tempora prorogent?

Quin

1) Troianorum Rege valde annofo.

2) Nestor Rex Troiae trecentorum annorum senex.

3) Nota Cymba, seu nauis Charontis, qua animae
 per stygias et Acherontis vndas post mor-
 tem transuehi dicuntur.

4) 1760 Anno.

5) Dena solsticia hyemasia, et aestiua, anni quinque.

Quin id si faciant, et totidem hesperos ⁶⁾
Addant praeteritis? dura tamen, mori
Ad tristesque Erebi, serius ocys
Umbras currere, Lex iubet.

Vitam proinde rosae viuat hic, Atropos ⁷⁾
Nutricis tenerae quem rapuit sinu:
Octoginta alius spectet ab humido
Soles retrogrados capro:

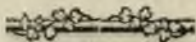
Hic quercus ⁸⁾ superet vel senium sacrae, et
Tercentas segetes inuehat horreis:
Hic certet Lybicus vita Elephantibus
Cornicique superflite,

Tantundem est, stygiam ripam ⁹⁾ adeuntibus
Tardet seu properet Parca, *quid est?* duas
Horas? aut duo qui saecula vixerit?
Clausus sarcophago, *est cinis.*

H 2

Aetas

- 6) Id est: ut addant tot dies, quod iam praeterierunt. Hesperus stella vespertina.
7) Atropos, mors.
8) Quercus tribus saeculis stare dicuntur; Elephantes totidem viuere, cornix plus octo saeculis.
9) Id est: qui ripam stygiam adeunt, seu qui moriun-

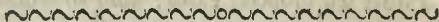

Aetas an brevis, an longa? quid interest?
 Longae finis, *idem est, si nihilum*, ac brevis?
 Quod nuper vel heri praeteriit, *fuit*,
 Iam *non est*: aut est *hihil*.

Punctum linea cum venit ad ultimum,
 Quidquid retro jacet, deperiit. Neque
 Ternum Nestora qui vixit, et occidit,
 Plus vixit violae die ¹⁰),

Si iam mors subito praetereuntibus ¹¹),
 Aequat cuncta, diu quae steterint, pari
 Amborum interitu: nil moror, illico
 Supremus celeret dies

Hester-

- moriuntur, tantundem illis est, vixisse vitam rosae, quantum vitam Elephantis aut cornicis, cum et brevis, et longa vita praesens nihilo terminetur in nihilum evanescat.
- 10) Quid est enim illud diu, cuius cum extremum venerit, totum quod praeteriit, pro nihilo reputatur, ita cogitant et Cicero.
- 11) Id est: mors dum omnia in nihilum redigit, id efficit, ut par et eorum, quae diu steterunt, et eorum, quae subito praeterierunt, interitus, omnia, quae siue diu siue parum vixerunt, exaequet.

Hesterno o Superi iungite crastinum!
 Brumae, quaeso, tepens addite ver adhuc
 Tantine est? ut ob hoc, Ara mihi frequens
 Multis fumet odoribus.

Si fixum semel est, postgenitis locum
 Linquendum esse: silens et tacitus loco
 Cedam, nec querar, an cras, hodieue? sim
 Pulvis furdus et immemor!

Iam si (spes etenim certa) piae migrent,
 Ad sedes animae, queis face Cynthii
 Clara non opus est. Si Libitina nos¹²⁾
 Tantum dimidios petit.

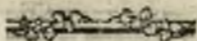
Si post, pars populi non reuocabilis
 In lucem, Elysiis addita Ciuibus,
 Si manes¹³⁾ erimus? squallida quid palus?
 Quid trux ad styga portitor?

H 3

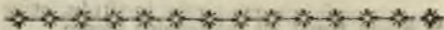
Mae-

12) Libitina, seu mors corpus perimit, animae nihil nocet.

13) Manes, animae, quae post mortem corporis manent et Ciuibus Elysiis, si bonae sunt, annumerantur,

Maestum quid nigra me carbasa terreant?
 Inclamem potius, littus in alterum,
 Aeternosque sinus, depositura me,
 Heus felix prospera ratis!

SERMO

DE VERA GLORIA,

Argumentum.

Poeta dat Iuuentuti verae gloriae notio-
 nem. Incipit vero ab Horatii Flacci
 Venusini exemplo, qui, dum Augustus de
 eo joco quereretur, se ab eo sperni, quod
 suas epistolas et sermones aliis non sibi scri-
 beret, se se eleganti ad Augustum Epistola
 una Lib. 2. excusauit: pudore se retrahi,
 ne paruum Carmen, et repentes per humum
 sermones Maestati obtrudat: sequi tamen
 vel eminus se Horatianos sermones velle,
 qui cum tempore emendari possint: praefertim nostri Augusti saeculo, sub quo spes
 fit: literas et educationem Iuuenum fore,
 floren-

florentissimam, de cuius vtilitate aliquid in-
nuit; deinde laudis et gloriae cupiditatem
Adolescentibus potissimum inspirandam
esse: monendos tamen eos esse, in quo
veram olim gloriam statuere illos oporteat;
non in opibus certe, non in titulis, et po-
tentia, non in protendo armis imperio, sed
in bene merendo de Patria, praesertim
vero in excolendis omnibus artibus, quae
sint Ciuibus ac populo perutiles, beatam-
que reddant Publicam rem.

Repere se Venusinus humi, neque Caesa-
ris aure

Promere dignum quid, Musa obluclante fa-
tetur

Arridet tamen Augusto sermone solutae
Consimili linguae, cum Maiestate locutus.

Carmina nos quoque non numeris, non arte
polita,

Indeque praeceptis morum meliora secuti,
Tentamus, premimusque Ducis vestigia
Flacci

H 4 Loricpedes

Loripedes ¹⁾ Conandum aliquid vel debile,
donec

(More Crotoniatis, fucti portare lacertis
A vitulo crescentis onus bouis) ad grauiora
Artus firmentur. Niti libet: anxia caeptis
Ars rudibus, limam semper dabit, et mala
menda

Paulatim expunget, vitiis ac oblita, nunc et
Pinguia, deterget, polietque laborque
diesque

Augusti et nobis redit aetas, Principe
docto!

Pacato qui consiliis sapientibus Orbe,
Legibus ornata Patria, caetuque peracto ²⁾.
Magnae

1) Loripes, qui pedes habet debiles, et instar
loci flexibiles.

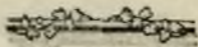
2) Comitibus Coronationis celebratis haec decan-
tata erant. Anno 1764to tamque auspica-
tae praedictiones biennio fere adimpleri coe-
perunt: multa saluberrima Republicae con-
stituta, et coepta fuerunt. Sed fortuna
versa vique externa sub finem Anni 1766ri
omnia fere subruta: optare ac ominari licet
cum praesens procella praeterierit, meliora
lapis.

Magnae Gentis, compositis bellique, do-
 mique
 Rebus, depulsis longe qui nubibus atris,
 Sanguineam quae vix non deposuere pro-
 cellam,
 Sedato motu pelagi, ciuilibus armis
 Ereptis, Iani ancipitis, qui cardine clauso,
 Ac Themidos templis, et apertis Areopagis,
 Tranquillo serum solio fruiturus in acuum,
 Imperii curis istam potioribus addet,
 Sarmata habere domi proprias vt possit
 Athenas,
 Deficiat formandae vt nil ad magna Iu-
 uentae,
 Nec Latio ³⁾ Druidum nec successoribus,
 olim
 Spartanis quidquam neque legibus inui-
 deamus:
 Gloria quo Patriae crescat, mirentur et aptos

H 5

Castra

3) Ne Italis, Gallis, et Vereribus Sparthanis le-
 ges Eorum de educatione praeclaras inui-
 deamus. Druidae Mystae, et Philosophi ve-
 teres Galliae, successores eorum Galli.

Castra Viros, Arae Myſtas, et Curia Patres,
Quos nunc Palladiis ſpectamus ludere in
vlnis.

Aſt vt quid certi prima a lanugine ⁴⁾
conſtet,

Expedit, a teneris quas fit traduſta per artes
Aetas, in cunctas verti tunc prompta fi-
guras.

Eſtque ratum, et conſtans, tales olim fore
Ciues

In Patria ſancta tales et in Aede Senatus
Patres, primaeuo quales in flore Iuuentae
Hos Praeceptorum prudens vigilantia finget,
Inque animos molles melioris femina vitae
Iniiciet. Monita inter, cauſas inter honeſtas
Illicio famae et laudis, ſuperanteque vulgus
Gloria, ad egregios, generoſo et pectore
dignos

Ducitur auſus, pubes florentiſſima Regni,

Prae-

---

4) Lanugo, pili tenerrimi barbae et menti iu-
uenilis.

Praetextam ⁵⁾ positura breui, ferulaque
relieta

Ciuum et ipsa sacros caetus auclura bo-
norum.

Sanguinis est etenim alti gloria semper
amica,

Pervaditque animos, et magnorum corda
Virorum,

Nomen vt eximium praeponant vitae, opi-
basque

Et potiora sibi quaeuis dispendia ducant
Rerum, quas primas cupiunt, virtute relieta,
Seruiles animae, lucrique cupidine captae.

Nam quis in his vnquam famamque
decusque reponat
Summum, fluxis et perituris rebus? aut quis
Fortunae prodesse putet nisi munera caecae,
Vt nemo sit clarus, felix nemo, nisi idem

Diues

5) Praetexta est vestis floribus, vel aliis figuris
ex auro, argento, aut serico textis, vel
sparsa, vel circa fimbrias obducta, aliae
erant virorum, aliae puerorum praetextae.

Diues honoratus, multisque Clientibus
auctus?

Fascibus, ac praecunte auream Lictore li-
burnam,

Victrici aut lauru sua circum tempora
cinctus?

Est breue, mortales, quidquid delectat,
id vnum

Praeter, quantum quis Patriae bene prae-
stitit, et se

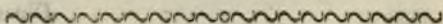
Exemit vulgo magni qui nomine Cuius

Hoc sapiens bene scit, sed oberrat ⁶⁾ saepe
Iuuentus

Nescia quo sese populum supereleuet, et rem
Summam, nunc in opum statuit splendore
superbo

Nunc ampullata seric locat in titulorum,

Nunc

6) Sapiens scit: summam gloriae consistere in bene merendo de Patria, sed iuuentus errat, neque scit an in opibus an in ambitiosis titulis, an in solis ex hoste trophaeis qui Iuuenum error sequentibus oppugnatur, dicit isne igitur etc.

Nunc tantum domito in capitis ex hosse
 trophæcis
 Sed nos velamen teneris demamus ocellis,
 Incerte fumant ne lucida pro pretiosis.

• Diuitiisne igitur tentetur gloria primum?
 At tibi sint, fuerint quæ Crasso, quæue
 Lucullo,

Aut his maiores, Craeso, vel Pygmalioni,
 Si nihil hinc Patriæ⁷⁾? nisi quod grauioribus
 arcis

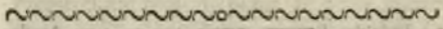
Brachia nulla satis sint? quod frangantur
 aheni

Vectes? ridendi populo præbebis auari
 Materiem, ad manesque macros inglorius
 ibis.

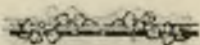
Quis furor iste etenim? mentis quæ infania?
 dum tot?

Artibus iniustis legitur, celetur vt aurum?
 Nil intentatum, nil sanctum, nilque propinquum,

Auri sacra fames patitur, sopita reuoluit
 Rursus

7) Id est: si diuitiæ non impenduntur in utilitatem Patriæ, nullam gloriam afferunt.

Rursus iura, fidem nulli bene seruat amico,
 Vicino iuxta litem mouet, atque remoto.
 Crescit res, auido crescit sub pectore flamma.
 Nil curo, modo sim diues, locuples, opu-
 lentus,

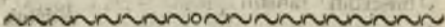
Talem me norint cuncti, sic audiar Vrbi.
 Taliseris, sed non melior nec pluris apella⁸⁾
 Iudaeo, cuius fastum, et stratum solido auro
 Grande pauimentum calcauit et Amstela
 risit.

Qua data porta opibus lectis per fasque, ne-
 fasque

Nil ignobilius, quin certa infamia, merces.
 Nil in res alienas vsurpat sibi iuris
 Gloria vera, sed vtilibus praeponit honesta.
 Ergo congesti non ingens aeris aceruus,
 Mansurae faciet lactari munere famae
 Quenquam, si friget studium probitatis et
 aequi,

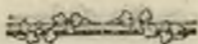
Omnis et in fuluo demersa est cura metallo

Nomen

8) Iudaeus stratum aureis pauimentum Amste-
 lodami habuisse narratur. Appella designat
 circumcistum, seu sine pelle.

Nomen ne quaeras frustra in praediuite
censu,

Aeterno quicumque voles splendescere ho-
nore,

Ad fasces iuvat ergo recurrere, et ordi-
ne longo

Poscere transmissas ab auis proavisque se-
cures,

Scilicet officiis amplis, titulisque Clientum
Turba et amicorum poterit studiosa parari.

Fas erit in quavis primas tum ludere scena,
Et mediam Patriae damna inter, commoda
et inter

Lancem agitare: vltro quia parent cuncta
potenti,

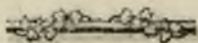
Et sibi nil vetitum ducit, nil inficiale.

Quid liceat? vel nulla vel vltima quaestio,
quippe

Illi est prorsus idem, omnia posse, ac cun-
cta licere.

O miserum! famam qui in libertate nocendi
Peccandique impune putat se posse locare.
Cui sit idem quidvis audere, ac esse potentem.

Gloria

Gloria vera, sequi non vult hanc passibus
aequis,

Sublimi venit, quaecunque ab honore
potestas,

Ni tota in Patriae populorum et commoda
cedat.

Vile Magistratus, Comes et Dux vile Senator.

Vile Palatinus, Princeps et Maximus Archon,

Grandia distendant, si tantum nomina
pompan,

Intus quam claudit ventosa cucurbita, nil
plus

O ingens caput! at mutum, vel inane cerebro.

Quot gestant statuas, ipsae ridentque Cu-
rules!

Gloria nempe suis hos accensebit alumnis?

Trans Arabes etiam extremos, trans si
quis et Indos

Proferat Imperii fines mucrone soluto,

Clarus erit, faeclis ac detestabilis idem.

Namque, quid intersit, ratio docet ipsa, La-
trones

Victoresque inter populorum? furca quod
illis,

At

At Thronus illis, pro facto debetur eodem.

Praedo fores rumpit, violatque mapalia:

Regna

Tota quatit, gentes necat, exscinditque Ty-

rannus,

Exiguam funis praedam, sed purpura pendit

Grande latrocinium. Mercator caesus,

opaco

Detegitur saltu, mento iam putruit: ohe!

Publica Praetoris clamat vindicta secures.

Impius aggressor Regni, si millia centum

Innocuorum hominum enecuit, misitque

Charonti

In styge mergendos, nimio prae pondere

Cymbae,

Non contentus adhuc redimi sua tempora

laura,

Laetiferum caput exposcit diademate cingi.

Io triumphe! heus iam pueri animique, ce-

lebres

Cantate Heroas, quot gentibus exitiales!

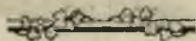
Tygribus atque lupis, queis faeuor vnguis,

et illis,

Se citius satiet calido panthera cruore.

I

Si

Si tamen humani 9) quidquam illis inest,
at ipso

Vesani quid non patratur Martis in aestu!
Immeriti quantum despumat sanguinis ae-
quor!

Oppidaque in cineres atramque redacta fa-
uillam,

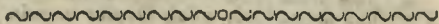
Et non ploratae deletis Ciuibus Vrbes
Intereunt: monumenta sacrae immortalia
famae!

Hisne decet manibus decus attrēctare per-
enne,

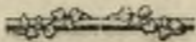
Humana feruent; quae caede, scatentque
cruore?

Fas non est illos aeternis viuere fastis,
Vita queis aliena vno stetit asse minoris,
In genus humanum quibus vsurpata potestas
Diuinae vim legis habet: qui ferrea cudunt
Vincula, mortales ipsi, mortalibus aequae:
Tollere qui vitam cunctis possunt, dare nulli.

Myria-

9) Id est: quod si etiam humanitatis aliquid
erga genus humanum Principibus belligeris
inest, tamen in ipso bellorum aestu, quae
scelera, quae caedes non patrantur.

Myriadas ¹⁰⁾ gladiatorum, fera Myrmilionum.

Orbis in excidium quibus agmina spes alit
aegre:

Nam vix ipsa fame non deperit, has vt hyaenas ¹¹⁾

Nutriet, hos pardos, quos trux Ducis ira
ferocis

Innocuis immittat agris, stragesque minetur
Continuas: pavor vndique, et vndique clades
Imminet, et vicina fremunt, et diffusa
pallent

Scilicet, hoc homines Dñs aequat, gloria
vult hoc!

Par nihil: assiduis iuuat inclarescere bellis.

Summus apex hic est famae, laudumque
suprema!

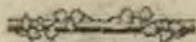
I 2

At

---

10) Myrias, vox graeca, significat decem millia. Myrmiliones species Gladiatorum apud Romanos, qui in theatris publicis luctabantur. Gladiatores hic ponuntur pro exercitibus perpetuis, quos Princeps pacis tempore, plebis laboribus alunt.

11) Hyaena bestia ferocissima e quadam specie luporum.

At spernanda Viris eadem, execrandaque
magnis,

Legitimi, liciti et iusti, et cultioribus aequi:
Detestanda bonis, linquenda Neronibus
atris:

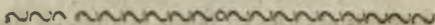
Quam qui illis fors inuideat, dementior iis-
dem est

Et tribus Anticyris ¹²⁾ caput insanabile
portat.

Clarior ergo mihi meritoque illustrior
ille,

Qui prudens ¹³⁾ belli flammam, impavidus-
que perhorret

Et

12) Anticyrae Insula, in qua herbae nascuntur ad sananda insanorum capita salubres. Huc usque ostensum est: gloriam veram non in diuitiis, titulis, et bellis, excidio hominum infamibus, quaeque Tyranni atroces continuo excitant, consistere.

13) Statuitur deinde vera gloria in eo, ut impavidus Princeps, siue Ciuis, bellum quidem quoad fieri potest, perhorreat, sed Patriam, cum ab hoste impetitur, generose defendat, pace vero restituta et in quosuis casus patria praemunita, eandem legibus bonis institutis, quibus artibusque exornet.

Et cui plus vita est Ciuis, quam gloria
 quaeuis

Propria. Sed Patriam si barbarus assillit
 hostis,

Fortunae, capitis, sobolis, ruit immemor
 idem

Vt Leo, per medias caedes, per tela, per
 ignes,

Conseruatque suas defensis Ciuibus aras,
 Tranquillosque Lares, cunctis tuta otia
 praestans:

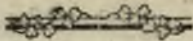
Sed simul vt custos argutus, et vndique
 cautus,

In subitos quosuis casus parat arma, ma-
 nusque.

Securam populo sic asserit ille quietem,
 Pacatusque suae Patriae Numa Ciuibus
 audit,

Legibus humanas tum res in pace reuincit,
 Effingitque hominum genus ad virtutis
 amissim.

Ingeniis insistit ac artibus expoliendis,
 Quae mentes acuant, ac ad sublimia tol-
 lant,

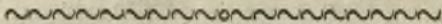
Quae solidi ¹⁴) faciant ad veri cognitionem
 Quarum aliae pulsa erasque superstitione,
 Numinibus normam, et sacris dent rite co-
 lendis ,

Atque probos mores inducant et basin
 omnis

Iuris, quod fieri tibi non vis, et mihi nolis
 Ast aliae impediunt, vitiis ne dedita sit plebs
 Torpida, pigritie ne diffluat, at malesuadam
 Indefessa tamemque sitinque industria pellat.
 Fons ut opum primus, solers cultura sit
 agri,

Vrbicolis lucrosa ferant commercia nummos,
 Plebeiae turbae, ditescendi hic modus esto,
 Hic labor, ars digitis ¹⁵) quidquid subtili-
 bus audet

Sic

14) Leges primum, et artes introducendae sunt,
 quae faciant ad cognitionem veri, hoc est:
 Verae Religionis, ad rite colendum Deum
 pulsa superstitione, et ad iustitiam admini-
 strandam, probosque mores inducendos.
 Aliae artes, quae populum occupent, lucro-
 saeque sint.

15) Quo subtilior ars quaecunque Mechanica, eo
 subtiliore digitorum opera eget.

Sic modico sensim crescent aeraria censu
 Patria, collectique et magni fluminis instar
 Gaza velut paruis turgescet publica riuis.
 E populo iam quisque parum sibi demat et
 addat

Communes ad opes, ne puluinaria ¹⁶⁾ foli
 Dignique inuidia iactent Regalia Persae.

Confilio factoque suis qui talia praestat
 Ciuibus, et patrios vitam partitur in vsus,
 Cui scopus est commune bonum, cui deni-
 que primae

Est curae Respublica, felix atque beata
 Vt sit: huic debet se gloria iure perenni:
 Inuida non petet hunc inimico dente ve-
 tustas,

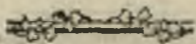
Nec monumenta dies delebit, nec meritorum
 Tempus edax testes tabulas nec marmora
 laedet

Sed nomen potius gratum transmittet in
 aeternum,

I 4

Poste-

16) Puluinaria Regum Persiae vocabantur duae
 ingentes, arcae auro plene ad caput et pe-
 des Lecti locari solitae

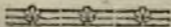
Posteritasque memor tabulas, et marmora
vincet.

O Ciues Ciues generoso pectora honesto
Imbuti, Vobis quid non sub Principe tanto
Moliri expediat, verae pro gloriae amore?
Qui iam pene sui oblitus, propriaeque salutis
Immemor, in res, emolumentaue Ciuica
totus

Imminet antiquos instauraturus honores
Gentis, et Europae lanci ¹⁷⁾ momenta da-
turus.

Ergo Pater Patriae, Regum, reor opti-
me, Salve!

Optatum decus Orbis Sarmatici, inclitya
Magni
Herois proles ¹⁸⁾ populo da iura fidei,
Spes supera nostras, Piaistique et Nestoris
acuum.

SERMO

17) Id est: vt in Europae negotiis Respublica
momentum addat.

18) Stanislai Poniatouii Viri tota Europa clarif-
simi primi Senatoris Regni et exercituum
Ducis.

SERMO

DE VIRTUTE.

O haeres ¹⁾ et amor cordis, primumque
tot inter

Artificis sapientis opus, pulcherrima Virtus!

O desideriiis hominum quae meta scopus-
que es:

In cuius, speculi puri instar, imagine, se se
Caelestes spectant animae, videt et Deus
ipse.

O exul terris! nec egens potusque cibique
Et temetque, sine aede, opibus sine diues
et auro

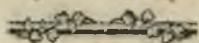
Non aduersa humilem, non te videre su-
perbam

Prospera: sublimis semper Regina, potenti
Seu sceptro, seu stinae ²⁾ innixa, Thronis-
ue, Cassisue.

I 5 Immor-

1) Ex eleganti, Anonimi, Patrio carmine, hic sermo latino versu traductus, pluribus tamen locis auctus.

2) Stina, aratri manubrium, quo cursus Eius dirigitur.

Inmortale tuae frontis decus, ipsaque
nubes ³⁾)

Et quae non nunquam vultus tibi contegit,
vmbra

Anteit auricomi vibrantia lumina solis
Mortalesque, tui gemitus lachrymaeque mo-
uent plus

Gratia quam quaeuis, risus, iocus, atque
voluptas.

O vbi es! aut in qua regione moraris?
an aula

Te tenet? aut tuguri te pauperis antra?
loco te

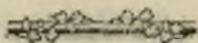
Quo quaeram? Hercyniae Sylvae, an Te
condit eremus?

An praefers hominum turbas, mundi que tu-
multum?

Mortales vbi fit? qualisque fit? edite Muti
Nempe tacent. Vos saxa rogo, vos dicite
montes:

Te

3) Id est: ipsa nubes tristitiae, quae quasi vmbra nonnunquam pulcherrimam vultum virtutis contegit.

Te quoque Phaebe, diu noctuque, volucris
bus, ut qui

Vtraque perlustras Orbis confinia, bigis,
Quae peto fede latet? Videt eius an Hesperus
aedes?

Phosphorus an propius? sed cuncta stupent
que silentque

Naturae interea tamen ipsa silentia mutae,
Et voces tacitae virtutem ad sidera tollunt
Hanc omnes celebramus, eam cupereimus,
et eius

Nosse vias, quamuis virtutem quaerere
fegnes.

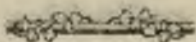
Secum quisque suos putat hanc habitare
Penates

Ac vitii habitus similes virtutibus, aptat.
Temporibus nostris (et priscais forte, pu-
tamus

Tempora nam meliora, quibus non vixi-
mus ipsi)

Flagitium et virtus cultu comuntur eodem 4)
Ecquis

4) Id est: scelera sub virtutis specie, e cultu
comparere volunt, illicitum sub specie liciti,
inhonestum sub specie honesti etc.

Ecquis ab hac, illud, forma discernet in vna?

E specie nihil externa dignoscere possis.

Illicitum, licitis inhonestum certat honesto.

Magnanimi, tumidus crimen discinctus in

omne,

Laeti, prudentis, vafer, immotique tyrannus,

Vlciscens, iusti, vilis, repensque, modesti,

Pugnator petulans, animosi, palpo⁵) suavis,

Hic mordax, critici, vappa⁶) et scurrilis,

amoeni,

Languidus ille, boni, durus, constantis, et

aequi,

Mendax, subtilis, malus obtrectator, amici,

Sincerique, pii, fucatus, prodigus, ampli et

Munifici, cauti rerum custodis, avarus,

Personas sumunt, rapiunt virtutis honores.

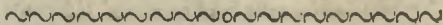
Tu nosti, tu sola Dei sapientia Summi

Quid dignum, quid virtutis neque nomine

dignum,

Sola superficies nobis patet, intima mentis

Nes

5) Palpo adulator.

6) Proprie: vinum insipidum, appellantur hoc nomine stulti, et insipidi.

Nos fugiunt, errantque oculi: quin tactus
et ipse

Fallitur, illuditque seni pellitus ⁷⁾ Iacob.

Iudicium magni Populi neque rectius, vt qui
Nunc Syllae ⁸⁾ probat acta foro crudelia
denso,

Nunc sanctum accusat, damnatque, rapit-
que Catonem.

Nos hominum genus obiectas dispari-
bus res

Spectamus studiis, hanc laudat hic, alter
eandem

Ridet: proque suo quaeuis et opinio sensu
Formas dat virtuti, alias, vt collibet, vni.

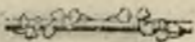
Mercator, miles, Iurisque peritus, et augens
Faenore rem, varia ratione bonique pro-
bique

Esse volunt, sentit, dicitque Politicus acer

Prin-

7) Nota Iacobi, pelle haedina manus testi, hi-
storia.

8) Syllae Dictatoris crudelia acta a populo Ro-
mano probata: Carus Vir sanctus et sapiens
ad carcerem raptus iussu Tribunitio.

Principibus simulata fat est, et callida virtus,
Rure quidem simplex colitur sinceraque :

Claustra

In precibus stantunt totam, ac infomnibus
horis

Cuius Domus interea, cen Curia: fratris
Quisque sui Iudex, et Cenfor moris acutus
Quis peior ⁹⁾ lata est sententia. Veranae
foeles ¹⁰⁾

Fors accusatus melior, fors Praetor iniquus.
In summa certi nihil: Oceanoque remenso,
Qui felicius attinget, nescimus, arenam.

Iudice me, Lycoris ¹¹⁾ picta et vestita
superbe,
Non peior Chloride est, cultu gestuque
modesta.

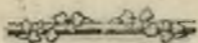
E Zona

9) Id est facile sententiam ferimus in alios homines, hunc malum hunc peiorem, hunc pessimum appellando.

10) Socles Amici.

11) Lycoris ponitur pro foemina cultu, exteriori Vana, qua alia foemina Chloris externe modestior, sed fortasse non est melior.

E Zona ter quina decas ¹²⁾ tibi pendula,
Xille,
Cur Caelo placeat plus, ad latus ense Li-
sandri
Non facile edicas, auidus magis, estne
opulentus
Plancus? an Irus inops? an plus periure
senator
In patriam peccas? an plus hominesque
Deosque
Ludis, Myſta facra tangens Altaria dextra?
Ignotae nobis cauſae finesque, quibus fit ¹³⁾,
In ſe fit quoduis vt opus prauinue, bo-
numue.

Quod

-
- 12) Roſarium vt vocant a deuotis portari ſoli-
tum: et reuera non ideo quod quis porter
roſarium, ſi virtute careat, erit melior Li-
ſandro milite enſem ad latus portante. Iruſ
inops poteſt eſſe auarior Planco diuite, ae-
que periurus ſenator, ac periurus ſacerdos,
Deos ludunt et peccant.
- 13) Quaeuis actio eſt bona, vel mala a ſuo fine,
vel cauſa, propter quam fit, occidit homi-
nem Iudex, et latro, ille propter iuſticiam,
hic propter auariciam.

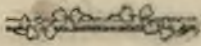
Quod certum est, hominum sumit pars
 maxima larvas
 Et vendit tumidas, ut facta ingentia, nugas.
 Omnia iam sed nostra, apinae ¹⁴⁾, seu gran-
 dia, funto,
 Scenae, Democrito sunt, aut te Heraclite
 dignae.
 Ludite quisque suam, Personas, quo me-
 lius quis
 Luferit, hoc melior fietque celebrior Actor.
 Maximus aut Heros Rex, et Regina Theatri,
 Heros verus erit nunquam, Reginaque, nec
 Rex
 Qualis enim quisque est, posito se prodit
 amictu.

Vitae sine patet virtus. Cito mors
 inopina
 Siparium ¹⁵⁾ claudet. Iam tum Cato iu-
 stius, an Tu?
 Quaereris, mundo egrediens, et limine in
 ipso:

O homo!

14) Apinae, nugae, leuia.

15) Si parium, velum theatri.

O homo! cur huc venisti? fortasse ne tantum ut

Exires? Non sic prudens Octavius: at iam Iamque Charonteam Cymbam ascensurus, amicos,

Postremum affatus, petiit: bene lusimus? an non?

Assensere omnes simul: ergo plaudite: dixit,

Personam bene se ratus absoluisse. Sed ausim.

Quaerere: num meruit plausus ¹⁶⁾ oppres- sane carae

Libertas Patriae? proscriptione Romuli- darum

Millia? regnandi causa violatae iura

Omnia? aut saeculis damnanda Perusia cae- des ¹⁷⁾?

Proditus

16) Multa sunt, quae Augustum Octavianum Trucem Tyrannum probent, quamvis clementes inter Principes numeretur.

17) Vbi fere quadringentos Patricios florem Nobilitatis, Romana capta vrbe neci dedit ad eorum voces lamentabiles hoc solo dat crudeli responso: moriendum est.

K

Proditus ¹⁸⁾ aut Cicero, plausus meruere
Quiritum?

Exitus o fabulae potius ridendus! an ergo
Tales femidei templisque colentur et aris ¹⁹⁾?
Talibus aula Deum rutilusque patebit
Olympus?

Non, non. Vera quidem nisi, nescia labis
et omnis,

Pertinet ad superos, et victrix deserit
Orbem.

Astra petitque, sui Virtus secura triumphī.

Sed iam nosse cupis, *Virtus* haec vera
quibusnam

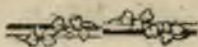
Agnoscenta notis et denique? Cuius amuf-
fis ²⁰⁾

Prima

18) Notum est proiit Augustus cum Antonio
conuenit de capite Ciceronis: tui Oratori
Augustus imprimis debebat imperium.

19) Augustus Octauius inter Deos relatus, tem-
pla illi araque structa.

20) Regula perfectae rectitudinis, qua Archi-
tecti vtuntur. Consideranda sunt hoc loci
Adolescentibus verae virtutis notae, et pul-
cherrima eiusdem definitio,

Prima Dei lex est, naturae infusa: suprema
Quam ratio docet, et mediam locat inter
vtrumque

Extremum. Nimumque vetat. Quae te-
stibus aequae

Submotisque oculis Censorum, semper et
omni

Est eadem similisque loco. In semetque
quieta.

Diuinam dat pacem animo, placidoque gu-
bernat

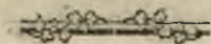
Imperio mentem, turgentes cordis et aestus
Sedat, compefcitque vigil. Quae non nisi
rectas

Tuta scit ire vias, et fraudis et infcia prorsus
Tramitis obliqui. Sortis quae ferre finiftrae
Propitiaeque vices, bene nouit, semper
vtraque

Maior et ambarum domitrix. Quae tota
perennis,

(Cui soli nata est) se se cura occupat aevi,
Despiciens rerum pereuntia. Quae po-
pularis

Non cupiens aurae, vanaeque incuria famae,

Vtilitati hominum vacat integra, reddere
quemuis

Felicem, Patriamque simul, Ciuesque beatos.
Cui cordi est, impletque suas dexterrima
partes,

Humanum genus vt iuuet, et socialia cunctis
Commoda provideat, solers ac anxia: Leges
Vtque probi mores, vt fas dominetur, et
aequum

A primis vt opum riuus dimanet ad imos,
Atque rei communis amor sit vt omnibus
idem.

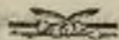
Hi motus, haec virtutis conamina verae.

Dumque his incumbit studiis, finemque sco-
punque

Non alium quo tendat, habet, quam fidera
(ducit

Vnde ortum) aeternique Boni, quam prae-
mia dignum

Cum virtute, nihil dare possit hic infimus
Orbis.

C A R M E N

In aduentu ad Regiam Versaliensem

S T A N I S L A I I.

Regis Poloniae Ducis Lotharingiae

post mortem Reginae Vxoris

Anno 1747mo.

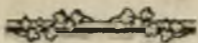
Poeta incipit a descriptione Chanteux, quae pulcherrima Domus e regione arcis Lunevillae pro deliciis campestribus delineata, et extracta magnificentissimo opere fuit a Rege Poloniae. In huius Domus Regia Aula fingitur coetus, et Consilium Deorum de subleuando maerore, ac orbitate vidui Regis.

Est locus, Elysiis, et si qua, finillima
campis

Planities Medio placidus confurgit in
aruo

K 3

Collis.

Collis. Apex collis mitissimus aspicit
ingens

Vndique terrarum spatium fata laeta, Deo-
rum

Turres, Oppida, Pagorumque rubentia
tecta,

Ludentes pratis, et amoenis vallibus annes
Aspectus, sed parte tamen magis allicit
illa.

E regione, domus late qua Regia fulget.

It via, qua non est via laetior Appia,
recta;

Tendit Apollineo telum non rectius arcu
Hac Arcem spectat, spectarique ambit ab
Arce

Collis, Parnasso, sed et ipsa gratior
Ida.

Colle super (nec enim tam prouida, gnara
futuri,
Pulchra, situs pulchros, frustra natura pa-
rasset)

Mirandum stat Regis opus, molesque su-
perba.

Pulchrius

Marmora, parietibus rutilans genus omne
metalli,

Fornicem, et in Parisiis laquearia nixa co-
lumnis,

Huc Rex delecta Procerum comitante
caterua

Aduentat, miscens grauibus laeta otia
curis,

Si vero in feram durant conuiuia noctem,
Auratis crystalla tholis pendantia, passim
Accensos geminant ignes: il lucidus imber
Flammarum, et toto saliendo in marmo-
ra nifu

E speculis, oculo replicata illudere gaudet,
Seque in millenos transformat flamma
colores.

Extra, ac intus tota simul mirabilis ardet
Regia, vt innumeris dum coelum incendi-
tur astris.

Maximus hanc Regum (qui et primus in
ordine Regum)

Rex hospes miratus erat. Laudarene
forfan

Plus

Plus potuit? quam dum tantum miratus,
abiit?

Is? quo habitavit adhuc terris, aut aequore
toto

Splendidus Regum nullus, nullusque
Deorum?

His mihi, quae spectata, locis, aditaque
paucis

(Quorum testis eram, et meminisse) nar-
rasse iuuabit.

Nuper enim tacitus mecum dum tri-
stia Vates

Voluo fata animo, neque deplorabile da-
mnum

Reginae terris creptae, cui sua virtus,
Cui pietas, honor, et sancti reuerentia
sceptri,

Cui non Regis amor, populorum vota, fi-
desque

Proferunt. Dum crudeles accuso sorores,
Aufas Regalis praecidere stamina vitae:

Eccae autem subito, neque sum bene con-
sciis ipse,

K 5

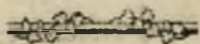
Qua

Qua vi, quoue modo, sublimis in aere
 tollor,
 Vnoque ictu oculi nota mihi Regis in
 aula
 Sistor, et agnosco molem Augustam rubeas-
 que columnas.

Non locus ante mihi satis obseruatus,
 at ingens
 Confessus, caetusque loci rapit. Undique
 vertor,
 Miror, et attonitus rem totam specto, si-
 lensque.
 Haudque diu licuit, (toties qui talia
 vidi,
 Et Vates, quae saepe vident) haerere, quid
 esset?
 Caelestes habitus, caelestia corpora, vultus
 Maiores specie humana, ac insignia Di-
 uum
 Propria, concilium confiasse Deosque,
 Deasque
 Admonuere satis. Neque dignior vlla
 Tonante

Aula

Aula , nec hospitibus tantis toto Orbe
fuiſſet.

Iupiter in medio (nam baiula fulmi-
nis ales

Mollia ſacro oneri dat colla) ſilentia
dextra

Imperat , et ſuperis ita fatur: „Non latet
Orbem

„Terrarum, curae, quam ſemper resque
ſalusque

„Sarmatiae mihi Regis erant, cordique.
Tametsi

„Maluerim, ſcitis, iaſtari caſibus illum

„Aduerſis, plusquam rebus gaudere ſe-
cundis.

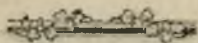
„Nulla ſalutauit littus tot quaſſa pro-
cellis,

„Ventis tot Nautis, tot tempeſtatibus
acta.

„Aſt hic mos meus eſt, haec lex aeterna,
probandis

„Hae mihi ſunt propriae veris Heroibus
artes

„Pro-

„Proficit his virtus ad summum. Et scilicet ista

„Semideos decet ire via. Sic itur Olympo

„Hoc solum est iter ad superos, et gloria
tanti est.

„Iudice me, si hominum nullus magis
aspera passus,

„At nullus maiore animo. Tranquillus,
vtrique,

„Vultu quam semper, fortunae, occurrit
eodem,

„Spectavi, et quam aeque laetis, ac tristibus
vso,

„Excidit innotata nunquam sapientia mente.

„At quia in humanis est inuariabilis
ordo

„Rebus, et expleri cuius sua fata, ne-
cesse:

„Ut tandem suprema animi vis huius, et
omne

„Robur, et hac quid summum est in vir-
tute, pateret,

Tali

„Tali magnanimum ferii modo vulnere
pectus,

„Quo nondum, fateor, persensit acerbius
vllum

„Haud ignota loquor. Scio, quid sit per-
dere vitae

„Fortunaeque omnis sociam, mentisque
lenamen,

„Dimidiumque animae, teneram, si prospe-
ra, fidam

„Aduersis comitem. Aeterno quam iae-
dere iunxit

„Connubium felix, et tot firmauerat annis

„Sancta fides, et amor, fideique, et nexus
amoris

„Consimilis virtus, eadem constantia, eadem

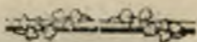
„Certae regni artes. Partiri haud aptius,
atque

„Sustentari humeris potuit non dignius
vnquam

„Maiestas paribus. Si fas decreta fuisset

„(Ante hominum genus, et nascentem con-
dita mundum,

„Cumque

„Cumque illa vnde fluunt mutari nescia
mente)

„Immutare semel, stataque exsoluere lege,
„Hoc mihi profecto par immortale maneret,
„Gauderentque throno Rex, et Regina
perenni.

„At frustra est. Nulli Regum indulgetur.
Eundum est
„Ordine fatali quo cuius exit ab vrna.

„Maximus hic Regi est ictus, sed et vltimus
idem;

„Inficit ista diem nubes postrema. Dein-
ceps

„Clari illi soles Pylios voluentur in annos,

„Filaque deducunt meliores aurea Parcae.

„Dique, Deaeque omnes, terrestres atque
superni

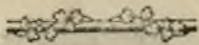
„Nunc agitur, iustos vidui lenire dolores

„Principis, et ratione valet qua quisque
ferenos

„Semper ferre dies, et amaenae tempora
vitae.

„Diui-

„Diuisum vobis studium, ac industria; in
vnum

„Sed mites, facilesque scopum concurrite
Diui.

„Hoc libet. Haec mea mens. Hoc coe-
tum sine coegi.

„Primo, (namque minax potuit sub
casside vultus

„Dignosci), Mars verba loco sic caepit: ab
ipso

„Flore aetatis; ego Iuuenem complexus,
amaui;

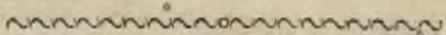
„Vistula, quin totus septentrio testis, et
olim

„Hunc inter, Carolumque ¹⁾ a me partita
trophaea.

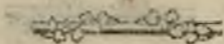
„Ambo fuere mei, (mihī erat nil carius
illis),

„Sarmatiae Rex, et Gothicus Bellator,
alumni,

„Russis

1) Carolum XII, Sueciae Regem.

„Russis, Teutonibus noti, domitoque Si-
cambro.

„Nullis, robustae persaepe vacare senectae

„Tam libet, ut studiis, quibus asuefacta
iuuenta.

„Arma, arma! aet tota hic fremitu, in-
gentique tumultu

Personat, Acolis fragor haud immanior
antris;

Aula, nec ardentem plus fari concio.

Martem

Mota finit: tandem sedato murmure vocum

Armisonum affatur placido sic ore Mi-
nerua:

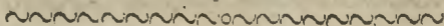
„Non haec expediunt. Regis, tranquilla
fruat

„Florida queis aetas ornauit tempora
lauris

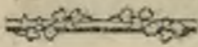
„Magno bella, licet, magno arma, Gra-
diue ²⁾ Nepoti

„Linque, cui venis calidis, et pectore toto

„Martia

2) Delphino Galliae.

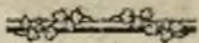
„Martia feruet Aui virtus, Tritanique,
 Patrisque,
 „Quorum perpetuos augebit et ille trium-
 phos
 „Rex, (cuius nunc cura Ioui est) in semet,
 et intus,
 „Intra animum, casus omnes, et taedia
 vitae
 „Quo soletur, habet, quo tristes dissipet
 horas.

„Si tu belligeris, at ego sapientibus,
 illum
 „(Laudum haec summa est), Philosophis
 et Regibus addo.

„Nec video quonam valeat praesentius vti
 „Consilio, afflictis qua certius arte mederi
 „Rebus, quam sibi vt haec solatia prae-
 beat, ipse
 „Quae possit praebere sibi. Non indiget,
 vnde

„Sit felix, nisi se solo, Mens scilicet ista,
 „Fontis inexhausti, pelagiae simillima,
 semper

L „Suffi-

- „Sufficiet sibi, perpetuis ditissima venis.
 „Saepius interea Regis conclauia visam
 „Ipsa frequens operamque dabo, ne forte
     dici
 „Aut noctis carpant aliquam fastidia par-
     tem;
 „Ipsaque selectis ornabo Regia libris
 „Pulpita : Nam quantum Rex haec amet
     otia, noui
 „Inter adoratas populis felicibus Aulas,
 „Quo non est, qui scepra gerat, sapientior
     alter,
 „Non cingit diadema caput, quo doctius
     vllum.

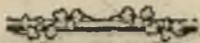
Quanto Diuorum hic incessit Curia
     plausu!

Vilaeque fatidicae effata probasse Minervae.
 At simul accendi magis hic certamina
     vidi

Caelicolum. Insignis, mirusque cuilibet
     ardor,

Et variare modum, et mentem diuertere
     Regis.

Telis,

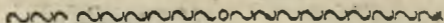

Telis, et cornu, et curuo spectabilis
arcu,
Lacta suos offert arcus, sua tela Diana,
Alipedesque canum bigas, et quidquid
opacis
Montibus, aut aluit densis Aufrasia 3)
Syluis,
Aut tacitis quidquid fluidum fecat aera
pennis;
Et colles, vallesque suum ius cedit in
omnes,
Omne nemus, lucos faciles, camposque pa-
tentes,
Quaque fugax mollem notat vngula, et vn-
guis arenam.

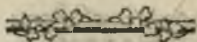
Nympharum sed enim reliquis formo-
sius agmen
Conclamant: se posse aliquid dare Principe
dignum:
Areolasque suas certatim, et Dryades
hortos

L 2

Lacta-

3) Lotharingia.

Iactauere suos, ac arte, atque ordine
 quercus,
 Proceras platanos, et iussas crescere pinos!
 Prae- que- tulere suos fontes, iususque
 suarum
 Naiades vndarum, quamuis sub iudice
 lis fit.

Res alias aliae, sed enim fuit vna
 Dearum,
 Principio mihi non satis agnita. Circi-
 nus illi,
 Linea rectifluens, et amissis, et aurea
 trulla
 Splendebant. Habitu, quales candente
 pererrant
 Caeruleae, roseae, flauaeque in marmore
 venae:
 Conieci mox hisce notis, haec veste, quod
 esset.

(Glyphen dixerunt Graei) pulcherrima
 Glyphe:

Aedibus, ac templis Diuum, Dea nata
 struendis,

Illa

Illa autem in tabulis, vario depicta colore,
 Sollicita dimensa manu, mistosque Latinis
 Ionios imitata modos, legesque Corinthi,
 Fana Deum, miras, turrata palatia, moles,
 Quae paries poscit, quaeque ornamenta
 lacunar,

Mirandos portarum arcus, aditusque su-
 perbos,

Immensasque operum facies monstrabat.

Ad aedes

Collectas, parvasque domos, campestria
 tecta,

Hortensesque casas, ornabat gratia quae-
 dam

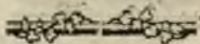
Maior. Et in paruo maior patet arsque,
 laborque

„Haec placuisse olim semper, semperque,
 docebat,

„Otia munifico haec fore iucundissima
 „Regi.

„Ista suis Patrem populis, sanctumque
 Parentem

„Ista decent. Hac arte suis aeraria cerdo

„Cum Dominis partitur inops. Sic per-
pete nummi

„Ad vulgus cursu remeant. Opulentia
florete.

„Vrbibus, et focors pagis arcetur egestas.

„His regalem animum studiis, rebusque
teneri,

„Illa placent. Haec delectant. His ille
vacabit.

„His, si quae suberunt, curas et taedia
pellet.

Assensere Dii : sed enim quid? maxi-
ma Iuno

Ipsa Iouem propius diuina admota curuli
Alloquitur), „Quid quaeso rei est? quae
causa? supremam

„Nempe mali tanti vos praeteriisse me-
delain?

„Est aliud potius (summumque vnum-
que) leuamen;

„Certa ac vna salus : est Filia ⁴) Iupi-
ter, Olli,

„Filia

4) Maria Leszcynia Regina Galliae.

- „Filia, qua nihil haec vidit praestantius
aetas,
- „Qua nullus meliore Parens gauisus, et acuo
„Nullum hoc maius Opus nullum; Te
dignius, istae
- „Formauere manus. Nec fas erat, axe
jacentem
- „Tellurem sub utroque, Pater, tua dona
latere;
- „Attoniti spectant populi, gentesque re-
motae
- „Primis sublimem foliis, ad culmina primi
„Euectam toto orbe, throni. Sic digna
videri
- „Sic meruit pietas, et summus denique
summae
- „Virtuti debetur honos. Possitne pro-
fundum
- „Vulnus, idemque recens vidui intescere
Regis?
- „Quam vultus istos, haec si velit ora tueri?
„Hanc frontem? hos oculos? quibus est nil
carius illi?

„Oceanus claustris, trepidus qui terret, in
armis

„Ad ripas Ifalae 7) talem aduentare vi-
debit.

„Non talem, Austriacus vel clade ferocior
ipfa

„Spectabit domitos toties dum perget in
hostes,

„Helluo, non talem, patrii fitiensque
cruoris,

„Qui nunquam propria fatiat se caede Bri-
tannus:

„Sed focero innata occurret dulcedine
Comis;

„Lenis et interea meditata exuet iras,

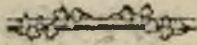
„Insper aspectus cari augustique Ne-
potis,

„Insper aspectus cararumque oscula Ne-
ptum!

L 5

„For-

7) Fluius Belgii Batauici in Prouincia Transi-
falana.

„Fortior haec, quo non, maiorque dolore
voluptas?

„Praeterea tenero quas non et Regia
Princeps⁸⁾

Delicias praebabit Auo? quae sola reperta

„Primo digna Proco (manibus date lilia
plenis)

„Borbonii stirpem aeternam, haeredesque
datura,

„Cuius hymen, dum rite faces accendit
amoris,

„Extinguit taedas, prisciue incendia belli,

„Et stabili sociat Reges, ac faedere Regna.

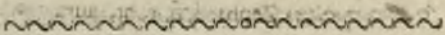
„Quam, qui quis spectarit, amet, laudetque,
colatque.

„Reginae, quae mille modis studiosa, Pa-
trisque

„Deiicit sibi p^{er}ctus. Amat quam Gallia
supplex,

„Et miratur; Et est iuveni dilecta marito

Con-

8) Regia Poloniae Princeps e Domo Saxonica
Censurae Delphini Maria Iosepha.

„Conseruare et Auo mentis sciet' illa fe-
renum,¹

„Maeroris sciet illa atras dissoluere nubes.

„Iam paucis ego: sit magnus, sit diuus, at
inter

„Diuisus tot corda dolor viui franget acu-
tam.„

Et superi, et superum Pater, hoc me-
liore steterunt

Consilio. Regi citius perferre iubetur

Mercurius mandata Deum pennatus. Iter-
que

Suadeat. Edoceat, quam illi bene cuncta
precentur

Numina, quanta Diis eius sit cura salutis.

Inde redux: moneat (nondum si carcere
clausi)

Aelios fratres mox vt toto aethere cedant;

Flatibus vt placidis soli comitentur, et
omnem

Temperiem Zephyri spirent, auramque sa-
lubrem;

Phaebe

Phaebæ nocturnos paret ut, clarusque
diurnos

Phaebus equos. Cessent submotis nubibus
imbres.

Haec dum ausculto libens, et agi dum talia
cerno,

Infomnis, penitusque mihi vigil esse videbar.

Sed subito rerum facies disparuit omnis.

Quod si somnus erat? (tua sunt haec munera
Morpheu)

Is somnus caelestis erat. Sed denique, veri
Somnia semper habent partem: Quid somnia
Vatum?

Ast tuus (o! inter Reges, Heroes et
inter

Summos, quos unquam geminus spectauerat
Orbis.

Accensende diu, variis exercite fatis)

Haud istis, Rex consiliis mitescet, at ipsa
Religione dolor. Promptus parere supremæ

Est

Est animus legi, mens vna tibi que, Deo-
que;
Numinis imperio facilis, sine murmure,
fronte
Excipis immota tranquillus, Regibus ae-
que
Communes, aequae miseris mortalibus
ictus.

F I N I S.

F

XVIII.1.645